

**Krajský úřad Jihočeského kraje
odbor ekonomický
oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí**

**ZPRÁVA
O POSKYTOVÁNÍ METODICKÉ POMOCI OBCÍM
A DOBROVOLNÝM SVAZKŮM OBCÍ NA ÚZEMÍ JIHOČESKÉHO KRAJE V PRŮBĚHU
ROKU 2023 A V 1. POLOLETÍ ROKU 2024**

Předkládá: Ing. Lubomír Bednář – OEKO, vedoucí oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí

*Zpracovali: Ing. Lubomír Bednář
Jana Hůlková*

Oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí, odbor ekonomický, předkládá prostřednictvím tohoto dokumentu všem obcím a dobrovolným svazkům obcí na území Jihočeského kraje zprávu o poskytované metodické pomoci těmto územním celkům v roce 2023 a v I. pololetí roku 2024. Jedná se opět o zpracované odpovědi na doručené metodické dotazy od zástupců obcí a dobrovolných svazků obcí z oblasti jejich hospodaření, které byly po zpracování odeslány původním doručitelům dotazů nebo jim byly sděleny jinými komunikačními prostředky. Vzhledem k obecné platnosti a aktuálnosti většiny dotazů a odpovědí nabízíme nyní tyto informace k využití v neadresné úpravě ostatním územním celkům v kraji.

Obdobným způsobem byly již zveřejněny na internetových stránkách kraje odpovědi na metodické dotazy z období let 2013 až 2022.

K předkládanému materiálu doplňujeme, že při zpracování odpovědí na doručené dotazy jsme vycházeli z dostupných metodických zdrojů, publikovaných Ministerstvem financí, Ministerstvem vnitra, ÚOHS a dalšími centrálními orgány veřejné správy. Konstatujeme také, že jednotlivé odpovědi na doručené dotazy vždy časově navazují na právní stav platný ke dni jejich původního zpracování.

Současně upozorňujeme na skutečnost, že zhotovené odpovědi nejsou právně závazné, neboť k závazným výkladům právních předpisů je oprávněn pouze příslušný soud.

Autoři.

1) Dotazy a metodická doporučení k oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 1 písm. a) plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků

Jaká má být podoba schvalovaného rozpočtu obce? Zastupitelé byli ještě před schválením rozpočtu seznámeni s rozpisem rozpočtu. Jaký nárok na informace o rozpočtu mají zastupitelé a jaký občané?

Zdroj: Zprávy MF pro finanční orgány obcí a krajů, Ročník: 2024, Číslo: 1

Při sestavování rozpočtu se uplatňuje jednotné třídění příjmů a výdajů a financujících položek rozpočtu (rozpočtová skladba). Rozpočtová skladba je upravena vyhláškou č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „zákon č. 250/2000 Sb.“) neupravuje, v jakých podrobnostech rozpočtové skladby má být rozpočet sestaven a schválen. Tento zákon stanoví pouze povinnost zveřejnit návrh rozpočtu na internetových stránkách a na úřední desce. Na úřední desce je možné z důvodu omezené kapacity úřední desky zveřejnit užší rozsah návrhu rozpočtu, kterým jsou alespoň údaje o příjmech a výdajích rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby, a to v případě, kdy se na úřední desce nezveřejní úplné znění rozpočtu.

Návrh rozpočtu se předkládá k projednání zastupitelstvu v podobě (v rozsahu), v jaké byl zveřejněn. Zastupitelstvo může rozpočet schválit tak, jak byl zveřejněn návrh rozpočtu, nebo rozpočet upravit a schválit v odlišné podobě oproti jeho návrhu.

Pokud byl návrh rozpočtu obce zveřejněn na internetových stránkách a na úřední desce pouze v nejvyšších jednotkách třídění rozpočtové skladby, nedošlo k porušení zákona č. 250/2000 Sb. Úplné znění návrhu rozpočtu je v takovém případě shodné se zúženým rozsahem rozpočtu. Pokud byl poté rozpočet schválen v podobě, v jaké byl zveřejněn návrh rozpočtu, nejednalo se o porušení zákona č. 250/2000 Sb. Zákon č. 250/2000 Sb. stanoví pouze povinnost zveřejnit schválený rozpočet, nikoliv rozepsaný rozpočet.

Z dotazu vyplývá, že zastupitelé obce byli ještě před schválením rozpočtu seznámeni s rozpisem rozpočtu. Zastupitelé, kteří schvalovali rozpočet v nejvyšších jednotkách třídění rozpočtové skladby, tak byli předem informováni o plánovaném rozpisu rozpočtu až do nejnižších jednotek třídění rozpočtové skladby, který povinně následuje po schválení rozpočtu. Takový postup není v rozporu se zákonem č. 250/2000 Sb., podle něhož musí být zveřejněn návrh rozpočtu a schválený rozpočet, nikoliv rozepsaný rozpočet, jak je uvedeno výše. K dotazu dále uvádíme, že podle § 11 odst. 3 a 4 zákona č. 250/2000 Sb. musí být na úřední desce uvedeno i oznámení, kde je zveřejněn návrh rozpočtu a schválený rozpočet a kde lze do těchto dokumentů nahlédnout. Pokud by takové oznámení nebylo na úřední desce uvedeno, jednalo by se o přestupek podle § 22a odst. 2 písm. d) a e) zákona č. 250/2000 Sb. Při zveřejnění návrhu rozpočtu a schváleného rozpočtu musí být dodrženy všechny povinnosti a lhůty uvedené v příslušném ustanovení zákona.

Závěrem uvádíme, že zastupitelé mohou požadovat informace podle § 82 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 128/2000 Sb.“), podle něhož má člen zastupitelstva obce při výkonu své funkce právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů. Občané obce mohou požadovat informace k rozpočtu na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Tyto informace jsou nicméně pro každou obec k dispozici na specializovaném informačním systému Ministerstva financí – Monitor: monitor.statnipokladna.cz.

Jak je to s nahlížením občanů do rozpočtu obce?

Odpověď je součástí metodické podpory MF

Zákon č. 250/2000 Sb. ukládá ÚSC povinnost zveřejnit návrh rozpočtu na internetových stránkách a na úřední desce a schválený rozpočet na internetových stránkách (§ 11). Uvedená povinnost se však netýká rozepsaného rozpočtu, tj. rozpisu rozpočtu (§ 14).

Tento zákon nestanoví, v jakých podrobnostech má být rozpočet schválen, stanoví pouze povinnost sestavit rozpočet v třídění podle rozpočtové skladby. Rozpočet tak může být sestaven a schválen v nejvyšších i v nižších jednotkách rozpočtové skladby a v tzv. dalším třídění. Není vyloučeno, že je rozpočet schválen i v nejnižších jednotkách třídění dle rozpočtové skladby, tj. v podobě odpovídající rozepsanému rozpočtu. Po schválení rozpočtu následuje povinný rozpis rozpočtu až do nejnižších jednotek třídění rozpočtové skladby (na tzv. položky a paragrafy), pokud nebyl rozpočet takto již schválen. Zákon č. 250/2000 Sb. nestanoví povinnost zveřejnit rozepsaný rozpočet. Občané ÚSC mohou získat informaci o rozepsaném rozpočtu podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a podle § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb. (obdobnou úpravu obsahuje i zákon o krajích a zákon o hl. m. Praze).

Na základě konzultace této otázky s Ministerstvem vnitra, gestorem zákonů č. 128/2000 Sb., o obcích, č. 129/2000 Sb., o krajích, a č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze dále Ministerstvo financí uvádí:

Z hlediska zákona o obcích je nahlížení do některých dokumentů upraveno v § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích, v němž je uvedeno, že „*občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy*“. Citované ustanovení opravňuje občana obce seznamovat se (nahlížet a pořizovat si výpisy) s vyjmenovanými dokumenty, aniž by stanovilo jakákoliv omezení. Občan má tudíž k těmto dokumentům z obsahového hlediska neomezený přístup, tj. včetně uvedených osobních údajů. Vyslovené závěry potvrzuje též správní judikatura (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 s 40/2004-62, ze dne 25. srpna 2005). Ani z dotčeného ustanovení ovšem explicitně nevyplývá do jaké „podoby“ rozpočtu mohou občané nahlížet, tedy zda mohou nahlížet do rozpočtu schváleného v nejvyšších jednotkách třídění rozpočtové skladby či v nejnižších jednotkách rozpočtové skladby, tedy v podobě odpovídající rozepsanému rozpočtu.

Na základě shora uvedených skutečností, tj. zejména na základě možnosti občanů obce seznámit se s návrhem rozpočtu do nejmenších detailů, a naopak v důsledku nemožnosti omezení informování občanů o příjmech a výdajích obecního rozpočtu, se Ministerstvo vnitra příklání k širšímu výkladu ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích, který zastává Ministerstvo financí. Ministerstvo vnitra má za to, že na základě ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích by občanům obce mělo být umožněno nahlížet do rozepsaného rozpočtu, pakliže jím obec disponuje.

Uvedené platí obdobně i pro ostatní územní samosprávné celky.

Neomezený náhled na rozepsaný rozpočet všech obcí a krajů v ČR je možný přes webové stránky Ministerstva financí na adrese monitor.statnipokladna.cz.

Lze neinvestiční dotace pravidelně poskytované ze státního rozpočtu zahrnout do rozpočtu územního samosprávného celku (dále jen „ÚSC“), pokud do okamžiku schválení rozpočtu ÚSC neobdržel rozhodnutí o poskytnutí dotace?

V odpovědi vycházíme z Metodického pokynu Ministerstva financí k obsahu rozpočtu územního samosprávného celku podle rozpočtových pravidel územních rozpočtů – transfery poskytované ze státního rozpočtu uveřejněného dne 10.11.2023.

V případě některých ÚSC nejsou neinvestiční transfery pravidelně poskytované ze státního rozpočtu součástí jejich schváleného rozpočtu, pokud do okamžiku schválení rozpočtu ÚSC neobdržel právní akt o poskytnutí transferu (zejména rozhodnutí o poskytnutí dotace). Tímto dochází ke snížení vypovídací hodnoty a porovnatelnosti údajů o schváleném rozpočtu napříč ÚSC, což komplikuje provádění analýz a vyhodnocování plnění rozpočtů ÚSC ve vztahu k jejich schváleným rozpočtům. Za účelem sjednocení přístupu ÚSC při sestavování a schvalování rozpočtu zveřejňuje Ministerstvo financí metodický pokyn k obsahu rozpočtu podle současného znění zákona č. 250/2000 Sb.

Podle ustanovení § 4 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je rozpočet ÚSC finančním plánem na rozpočtový rok, jímž se řídí financování jeho činnosti. Podle ustanovení § 6 odst. 1 předmětného zákona jsou obsahem rozpočtu příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. ÚSC sestavuje rozpočet v návaznosti na svůj střednědobý výhled rozpočtu a na základě údajů z rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům krajů nebo obcí.

Z uvedeného vyplývá, že **při sestavování návrhu rozpočtu** jsou **obsahem rozpočtu** (finanční plán) **předpokládané příjmy a výdaje** a ostatní peněžní operace (*pro posílení právní jistoty je v tomto duchu připravována úprava zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*), které jsou mnohdy stanoveny na základě příslušných podkladů (např. makroekonomických predikcí, vývoje daňové legislativy, návrhu rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, smluvních vztahů, investičních záměrů, skutečné spotřeby minulých let, střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb atd.), a to v některých případech i prostřednictvím kvalifikovaného odhadu. Příjmy a výdaje schváleného rozpočtu jsou tedy očekávanými příjmy a výdaji **příslušného rozpočtového roku**.

Pokud se jedná o příjmy z transferů poskytovaných ze státního rozpočtu, tak **součástí schváleného rozpočtu jsou zejména** :

- transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu na základě návrhu rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria,
- neinvestiční transfery na základě vydaného právního aktu, pokud se přijetí peněžních prostředků očekává v rozpočtovém roce, na který se rozpočet schvaluje (v případě dotačních neinvestičních akcí na základě vydaného rozhodnutí o poskytnutí dotace) – pokud byl právní akt nebo rozhodnutí o poskytnutí dotace vydány do okamžiku sestavení návrhu rozpočtu.
- transfer obcím s rozšířenou působností určený na náhradu nákladů vzniklých v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany dětí poskytovaný z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí podle ustanovení § 58 zákona č. 359/1999 Sb. (**ÚZ 13024** - Transfery na výkon činnosti obce s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí),
- dotace na financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních druhů a forem sociálních služeb poskytovaná z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí podle zákona č. 108/2006 Sb. (**ÚZ 13305** - Neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (§ 101, § 102 a § 103)),
- dotace na výkon sociální práce poskytovaná z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí podle zákona č. 108/2006 Sb. (**ÚZ 13015** - Příspěvek na výkon sociální práce (s výjimkou sociálně-právní ochrany dětí)),
- dotace pro soukromé školy poskytovaná z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 306/1999 Sb. (**ÚZ 33155** - Dotace pro soukromé školy),
- dotace na přímé náklady na vzdělávání poskytovaná z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 561/2004 Sb. (**ÚZ 33353** - Přímé náklady na vzdělávání),
- dotace na úhradu výdajů ÚSC souvisejících s konáním voleb poskytovaná z rozpočtu Všeobecné pokladní správy, kterou spravuje Ministerstvo financí, podle příslušných volebních zákonů.

- ÚZ 98008** – Účelové dotace na výdaje spojené s volbou prezidenta ČR,
ÚZ 98010 – Společné volby do Evropského parlamentu a Parlamentu České republiky,
ÚZ 98071 – Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do Parlamentu České republiky,
ÚZ 98074 – Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do zastupitelstev v obcích,
ÚZ 98135 – Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do zastupitelstev v krajích,
ÚZ 98187 – Účelové dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Parlamentu ČR a zastupitelstev v obcích,
ÚZ 98193 – Účelové dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Senátu a zastupitelstev krajů,
ÚZ 98348 – Účelové dotace na výdaje spojené s přípravou a konáním voleb do Evropského Parlamentu).

Součástí schváleného rozpočtu ÚSC jsou také výdaje, které jsou kryté příjmy z výše uvedených neinvestičních transferů poskytovaných ze státního rozpočtu. V případě zahrnování neinvestičních transferů na základě příslušného podkladu (např. střednědobý plán rozvoje sociálních služeb; výše skutečně realizovaných výdajů, které budou v následujícím roce refundovány ze státního rozpočtu; na základě uzavřené smlouvy) nebo provedeného kvalifikovaného odhadu (např. výše transferu minulého rozpočtového období upravená o případnou inflační doložku nebo podle žádaného objemu a aktuálních parametrů pro příslušný rozpočtový rok) do návrhu rozpočtu, ÚSC postupují podle metodického pokynu Ministerstva financí nejpozději při sestavování návrhu rozpočtu na rozpočtový rok 2025.

Který orgán je příslušný k rozhodnutí o poskytnutí daru?

Odpověď je součástí metodické podpory MF.

Rozhodnutí o poskytnutí daru náleží do vyhrazené pravomoci zastupitelstva, resp. rady obce podle výše částky, která má být poskytnuta. O poskytnutí daru nad 20 000 Kč (od 01.01.2024 nad 100 000 Kč) jednotlivé osobě rozhoduje zastupitelstvo, o částce nižší než 20 000 Kč (od 01.01.2024 nižší než 100 000 Kč) rozhoduje rada obce (§ 85 písm. b) zákona o obcích).

Rozhodujícím kritériem pro určení orgánu příslušného k rozhodnutí o poskytnutí daru je výše částky pro jednotlivou osobu, tj. částka uvedená v jednotlivé žádosti o poskytnutí peněžních prostředků, nikoliv celková výše poskytnutých prostředků.

Poskytování darů je upraveno v § 2055 a násl. občanského zákoníku. Žádost o poskytnutí daru nemá předepsanou písemnou formu, s výjimkou darování věci zapsané do veřejného seznamu. Záleží tak na obci, zda požaduje podání písemné žádosti o poskytnutí daru a jaký má mít žádost obsah. Ministerstvo financí nicméně, v zájmu prokázání průkazné auditní stopy, doporučuje, aby obce a kraje přijímaly pouze písemné žádosti o poskytnutí daru.

K otázce zdanění daru uvádíme, že dary do celkové výše 15 000 Kč za kalendářní rok nabyté od téže osoby nepodléhají zdanění na základě ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) bod 5 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, podle něhož jsou od daně osvobozeny bezúplatné příjmy nabyté příležitostně, pokud jejich úhrn od téhož poplatníka ve zdaňovacím období nepřevyšuje částku 15 000 Kč.

Jak lze použít fond odměn u příspěvkové organizace?

Odpověď je součástí metodické podpory MF.

Tvorbu a použití fondu odměn upravuje § 32 zákona č. 250/2000 Sb. Z fondu odměn se hradí odměny zaměstnancům, přičemž přednostně se z fondu hradí překročení stanoveného objemu prostředků na platy.

Z tohoto ustanovení vyplývá, že se z fondu odměn poskytují zaměstnancům příspěvkové organizace odměny v průběhu kalendářního roku, a to nad výši odměn, které jsou zahrnuty do podílu mimotarifních složek platu v rámci poskytnutého příspěvku na provoz.

Objem prostředků na platy včetně odměn (tarifní platy, osobní příplatky, příplatky za vedení, příplatky za práci přesčas a nařízenou pohotovost, náhrady za dovolenou, odměny za pracovní a životní výročí, ostatní odměny a platy za provedenou práci, i odměny z dohod o provedení práce nebo odměny z dohod o pracovní činnosti) stanoví zřizovatel příspěvkové organizace.

O poskytování odměn rozhoduje ředitel příspěvkové organizace. Vzhledem k tomu, že je v § 32 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb. stanoveno, že se z fondu odměn hradí přednostně případné překročení prostředků na platy, musí příspěvková organizace fond odměn používat tak, aby byla schopná z fondu odměn případné překročení uhradit. Nad rámec dotazu upozorňujeme na to, že pokud by příspěvková organizace překročila stanovené prostředky na platy a toto překročení neuhradila z fondu odměn, dopustila by se porušení rozpočtové kázně podle § 28 odst. 10 zákona č. 250/2000 Sb.

Závěrem uvádíme, že příspěvková organizace nemůže sama určovat, z jakých zdrojů použije prostředky na odměny, ale musí vycházet z ustanovení § 32 zákona č. 250/2000 Sb.

Je možné vyhlásit veřejnou zakázku, resp. je možné uzavřít smlouvu s dodavatelem, aniž by měl ÚSC v rozpočtu zajištěné veškeré finanční prostředky?

Odpověď je součástí metodické podpory MF

Tento postup je možný a není v rozporu s platnými právními předpisy za předpokladu, že má ÚSC pro připravovanou finanční operaci zajištěné finanční zdroje.

Zákon o finanční kontrole upravuje povinnost provádět předběžnou řídicí kontrolu u všech plánovaných a připravovaných finančních operací. Proto podléhá jak vyhlášení veřejné zakázky, tak i smlouva s vybraným dodavatelem, jakožto finanční operace, schvalovacímu postupu řídicí kontroly. V rámci předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku je postupováno podle ustanovení § 26 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, příkazcem operace a správcem rozpočtu.

Příkazce operace je povinen podle § 13 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon o finanční kontrole (dále jen „prováděcí vyhláška“) ověřit, zda je připravovaná finanční operace nezbytná k zajištění stanovených úkolů a schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy, zda je v souladu s právními předpisy, principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti, zda jsou ošetřena příslušná rizika související s finanční operací a zda je doložena věcně správnými a úplnými podklady.

V rámci schvalovacího postupu předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku dále povinně vystupuje správce rozpočtu, který kromě jiného ověřuje, zda je finanční operace v souladu se schválenými veřejnými výdaji, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo jinými rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky (viz ustanovení § 13 odst. 4 písm. b) prováděcí vyhlášky).

Správce rozpočtu dále prověřuje rozpočtová rizika, která se při uskutečnění operace mohou vyskytnout, zejména v souvislosti s dopadem uskutečnění operace na zdroje financování činnosti orgánu veřejné správy použitelné v příslušném rozpočtovém období a s potřebou zajištění zdrojů pro financování činnosti tohoto orgánu v navazujícím rozpočtovém období (viz ustanovení § 13 odst. 4 písm. d) prováděcí vyhlášky).

Výše uvedené znamená, že v případě, kdy v čase schvalování budoucí finanční operace (zde vyhlášení veřejné zakázky, resp. uzavření smlouvy s dodavatelem) nejsou výdaje v potřebné výši zahrnuty v rozpočtu, může správce rozpočtu schválit operaci v souladu s ustanovením § 13 odst. 6 prováděcí vyhlášky, které mu umožňuje stanovit omezující podmínky provedení finanční operace. Omezující podmínkou realizace výdajové operace v tomto případě bude zajištění peněžních prostředků, kterou správce rozpočtu písemně uplatní při schválení finanční operace. Pro doplnění uvádíme, že tyto prostředky může územní samosprávný celek zajistit např. použitím peněžních prostředků na svých bankovních účtech nebo úvěrem (tj., pokud má ÚSC uzavřenou úvěrovou smlouvu nebo povolený úvěrový rámec).

Schvalovacím postupem příkazce operace a správce rozpočtu není stanovena povinnost rezervování či alokování finanční částky v rozpočtu orgánu veřejné správy. Z pohledu zákona o finanční kontrole tedy skutečnost, že v rozpočtu nejsou zajištěny finanční prostředky ke krytí dané finanční operace, není překážkou pro provedení předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku. Z hlediska zákona č. 250/2000 Sb. je podstatné, aby v případě, že rozpočet s příslušným výdajem nepočítá, provedl příslušný orgán ÚSC rozpočtové opatření (§ 16 zákona), a to před provedením rozpočtem nezajištěného výdaje, tj. nejpozději před provedením úhrady. Z důvodu snížení rizika však lze doporučit, aby bylo rozpočtové opatření provedeno současně se schválením příslušné smlouvy. Zároveň lze doporučit, aby v případě realizace víceleté smlouvy byl aktualizován střednědobý výhled rozpočtu (§ 3 zákona), v němž by bylo zohledněno očekávané finanční plnění v dalších letech. V tomto případě pak platí, že ÚSC má povinnost do návrhu rozpočtu na další rok(y) zahrnout předpokládané výdaje vyplývající z již uzavřené smlouvy.

Kdo schvaluje změny rozpočtu příspěvkové organizace?

Odpověď je součástí metodické podpory MF

Změny rozpočtu příspěvkové organizace zákon č. 250/2000 Sb. neupravuje. Záleží tudíž výlučně na radě obce (na starostovi, tam kde se rada nevolí), tj. na zřizovateli, zda a jakým způsobem nastaví vnitřní pravidla změn rozpočtů zřízených příspěvkových organizací.

Zveřejňování dokumentů – rozpočet, střednědobý výhled, závěrečný účet, smlouvy o poskytnutí dotace.

Odpověď je součástí metodické podpory MF

Zákon č. 250/2000 Sb. výslovně neupravuje formu ani formát výše uvedených dokumentů, které je územní samosprávný celek povinen zveřejňovat. Obecně je třeba postupovat při zveřejňování těchto dokumentů v souladu nejen se zákonem č. 250/2000 Sb., ale i v souladu s ostatními právními předpisy upravujícími zveřejňování nebo zpřístupňování informací, tj. především Listina práv a svobod, zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, zákon č. 340/2015 Sb., o registru smluv, zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, zákon č. 500/2004 Sb. správní řád atd.

1. Rozsah zveřejňovaných údajů

K rozsahu zveřejňovaných údajů se vyjádřil Úřad pro ochranu osobních údajů ve svém stanovisku č. 2/2015. V něm uvedený úřad vyšel z toho, že ústavně garantované právo na informace o činnosti veřejné správy a samosprávy je upraveno zejména v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Tento zákon je v případě, že zvláštní zákon regulující zveřejňování či zpřístupňování informací neobsahuje vlastní úpravu, nutno uplatnit jako obecný předpis. S ohledem na to, že zákon č. 250/2000 Sb. neobsahuje žádnou speciální úpravu zveřejňování nebo zpřístupňování informací je třeba vycházet z obecného právního předpisu, kterým je zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (§ 8b).

Smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci

Veřejnoprávní smlouvy, mezi něž patří i smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci se zveřejňují postupem podle § 10d odstavců 1 a 2 zákona č. 250/2000 Sb. V případě, že veřejnoprávní smlouva nebo její dodatek obsahuje informace, jež nelze zpřístupnit ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů nebo dle práva Evropské unie, zveřejní se smlouva či dodatek bez těchto údajů. Tato úprava bere zřetel na čl. 10 odst. 3 Listiny, podle něhož má každý právo na ochranu před neoprávněným zveřejňováním údajů o své osobě. Taková ochrana zůstává zachována, neboť dokument obsahující údaj nebo informaci, jejichž zveřejnění zákon vylučuje, může být zveřejněn až po vyloučení tohoto údaje nebo informace jejich znečitelněním.

Údaje o fyzických osobách, které jsou uvedeny ve veřejnoprávních smlouvách, jsou osobními údaji. Dle tohoto ustanovení je osobním údajem jakákoliv informace týkající se identifikované nebo identifikovatelné fyzické osoby. V případě zveřejnění osobních údajů se jedná o jejich zpracování. Ten, kdo takové zpracování provádí, v tomto případě poskytovatel dotace nebo návratné finanční výpomoci, se dostává do postavení správce osobních údajů ve smyslu § 5 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Ustanovení odstavců § 10d odstavců 1 a 2 zákona č. 250/2000 Sb. je právním titulem ke zveřejnění předmětných dokumentů a tím i ke zpracování osobních údajů.

Jak je uvedeno výše § 10d zákona č. 250/2000 neuvádí rozsah osobních údajů, které mohou být zveřejněny ve veřejnoprávní smlouvě zpřístupněné prostřednictvím internetu. Odstavec 3 výše uvedeného ustanovení pouze obecně konstatuje, že ze zveřejnění jsou vyloučeny chráněné informace s obecným poukazem na zákon o zpracování osobních údajů.

V případě poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci se jedná o dispozici s veřejnými prostředky. Dle Úřadu pro ochranu osobních údajů je nutno relevantní právní úpravu vyložit tak, aby byla v praxi v maximální možné míře **uplatňována obě dotčená práva, právo na informace o hospodaření s veřejnými prostředky a právo na ochranu soukromí a osobních údajů.**

Z tohoto důvodu je pro určení rozsahu zveřejňovaných informací vhodné aplikovat obecný předpis, který zveřejňování či zpřístupňování informací o příjemcích veřejných prostředků upravuje, tj. § 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Účelem této normy je veřejná kontrola hospodaření povinného subjektu s jeho majetkem. Proto ji lze jako obecnou normu uplatnit i tam, kde jiný zákon rovněž upravuje zpřístupňování či zveřejňování informací o hospodaření s veřejným majetkem, aniž by však upravoval veškeré náležitosti, v tomto případě především rozsah zveřejňovaných informací.

Rozsah osobních údajů příjemce veřejných prostředků, které lze zveřejnit, je tedy vymezen v § 8b odst. 3 zák. o svobodném přístupu k informacím. Povinný subjekt, tj. poskytovatel dotace nebo návratné finanční výpomoci, **může o příjemci prostředků poskytnout tyto údaje: jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výši, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků.** Žádné další osobní údaje, které ve smlouvě o poskytnutí dotace či návratné finanční výpomoci mohou být obsaženy, nesmí povinný subjekt zpřístupnit.

Veřejnoprávní smlouvu je před zveřejněním nutno upravit tak, aby v ní nebyly žádné informace nad rámec výše uvedených kategorií. To znamená, že nesmějí být poskytnuty další identifikační ani popisné údaje příjemce, jako je např. celé datum narození, přesná adresa trvalého pobytu či doručovací adresa, číslo bankovního účtu, podpis příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci a ani osobní údaje jiných osob než příjemců veřejných prostředků. Tyto údaje by bylo možné zveřejnit pouze na základě souhlasu dotčené osoby, tj. příjemce dotace. Získání dotace nesmí být podmiňováno tím, že o jejím příjemci budou zveřejněny informace nad rámec výše uvedeného rozsahu.

2. Forma zveřejňovaných údajů,

tj. především, zda má zveřejňovaný dokument obsahovat podpis či nikoliv a jakým způsobem má být dokument podepsaný.

Zákon č. 250/2000 Sb. nestanoví podpis jako povinnou náležitost návrhu rozpočtu, závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku hospodaření ani závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku hospodaření, ani schválených verzí těchto dokumentů.

U smluv o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci je podpis podmínkou pro to, aby smlouva nabyla platnosti a byla účinná, viz § 164 správního řádu – tj. podpisy obou smluvních stran musí být na téže listině.

Zveřejnění dokumentu na úřední desce (tj. zveřejnění analogových dokumentů)

Postup pro zveřejnění je stanoven ve správním řádu a v zákoně o archivnictví, které definují pojmy jako úřední deska, stejnopis dokumentu atp.

Má-li být dokument vyvěšen na úřední desce, činí se tak vyvěšením jeho stejnopisu opatřeného datem vyvěšení, viz § 65 odst. 3 zákona o archivnictví, a v případě, že originál dokumentu obsahuje podpis (např. rozhodnutí dle správního řádu), připojí se jméno a příjmení s dovětkem v. r., viz § 69 odst. 1 správního řádu.

Po sejmutí se vyvěšený stejnopis opatří datem sejmutí a zařadí do příslušného spisu jako doklad o vyvěšení dokumentu na úřední desce.

Pro zveřejnění veřejnoprávní smlouvy, jejíž účastníkem je fyzická osoba platí navíc pravidla uvedená, viz bod 1.

Zveřejnění dokumentu ve webovém prostředí (elektronická úřední deska, webové stránky atp.)

Ustanovení věty první a druhé § 65 odst. 3 zákona o archivnictví se nevztahuje na zveřejňování dokumentů na elektronické úřední desce.

Originály dokumentů, které existují pouze v analogové podobě a mají být zveřejněny, je třeba dle zákona o archivnictví převést do elektronické podoby prostřednictvím konverze s tím, že pokud obsahují vlastnoruční podpis, nahradí se podpisem elektronickým.

Pro zveřejnění veřejnoprávní smlouvy, jejichž účastníkem je fyzická osoba platí navíc pravidla uvedená výše pod bodem 1.

Jaká jsou doporučení pro sestavení příjmové strany rozpočtu ÚSC na rok 2024?

Odpověď je součástí metodické podpory MF

Pro vhodné nastavení daňových příjmů je třeba vyjít z očekávané skutečnosti předchozího roku:

- **nepodhodnocovat zásadně daňové příjmy** – rozpočtovat alespoň na úrovni předchozího roku
- **zohledňovat změnu počtu obyvatel, žáků**

Aktuální podíly obcí na stanovené části sdílených daních jsou uvedeny ve vyhlášce č. 264/2023 Sb. Vyhláška je k dispozici pod následujícím odkazem:

<https://www.mfcr.cz/cs/kontrola-a-regulace/legislativa/legislativnidokumenty/2023/vyhlaska-c-264-2023-sb-52799>

- **nezapomínat navýšit výnos z daně nemovitých věcí** (zvýšení základní sazby; koeficienty)

Od 01.01.2024 se v souvislosti se schválením konsolidačního balíčku ze zákona navýšily základní sazby daně o 80 %.

- **pamatovat na změnu RUD daně z hazardu**

U obcí bez povolené lokální technické hazardní hry se odhaduje nárůst této daně cca o 70 %. U obcí s povolenou lokální technickou hazardní hrou se odhaduje pokles této daně cca o 70–80 %.

- zohlednit aktualizaci **místních poplatků**
- zohlednit **aktualizaci cen dalších poskytovaných služeb**, jako např. vodné a stočné (viz vyhláška 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích)
- odhadnout **nedaňové příjmy** (z vlastní činnosti, nájemné...)

Upozorňujeme na potřebu rozpočtovat příjmy z pronájmů bytů a nebytových prostor, které nejsou uskutečňovány za účelem zisku, tj. nenaplnují definici podnikatelské činnosti podle zákona o živnostenském podnikání.

- **financování (Sberbank CZ, a. s.)**

Podle insolvenční správkyně mají všichni věřitelé Sberbank obdržet v prvním kole, tedy pravděpodobně do konce roku 2023, rozhodující většinu svých peněz odpovídající 95 % pohledávek, zbytek měl být vyřešen na začátku roku 2024. Z uvedeného plyne, že prostředky obdržené do konce roku 2023 měly být zdrojem financování (třída 8). Přijetí prostředků od likvidačního správce Sberbank CZ, a.s. v roce 2024 zatřídí ÚSC a DSO na položku 2329 Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené a § 6409 Ostatní činnosti jinde nezařazené.

- rozpočtovat **běžné** (pravidelné, provozní) **transfery** (příspěvek na st. správu -2 %)

Metodika je dostupná na webu MF pod odkazem:

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/legislativa-a-metodicka-podpora-uzemnich-rozpocetu/2023/metodicky-pokyn-ministerstva-financi-k-obsahu-rozp53583>

- **rozpočtovat příspěvek na výkon státní správy**

Model propočtu příspěvku na rok 2024 se nemění, v souvislost s konsolidací veřejných rozpočtů se oproti roku 2023 celkový objem příspěvku krátí o 2 %. Výši příspěvku na rok 2024 pro jednotlivou obec je možné nalézt na stránkách Ministerstva vnitra: www.prispevekobce.cz

Obec zde získá informaci nejen o výši příspěvku ale i o jeho struktuře.

Jak je to se započtením pohledávky a dluhu ve vztahu k rozpočtu ÚSC

Vyjádření k této problematice je součástí metodické podpory MF

Podle ustanovení § 2 odst. 3 se **v rozpočtu územního samosprávného celku** a v rozpočtu svazku obcí **uplatňuje jednotné třídění příjmů, výdajů a financujících položek rozpočtu** (dále jen „rozpočtová skladba“). Rozpočtová skladba určuje hlediska, podle kterých se tyto příjmy, výdaje a financující položky třídí, a stanoví jednotky třídění u těchto hledisek. Rozpočtovou skladbu stanoví Ministerstvo financí vyhláškou. Podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů se rozpočtová skladba uplatňuje **v rozpočtech a ostatních peněžních fondech** obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí.

Jinak řečeno **rozpočtovou skladbou** jsou územní samosprávné celky a svazky obcí **povinny třídit** své **rozpočtované** (schválený rozpočet) i skutečné (realizované) **příjmy a výdaje** (změny rozpočtu po provedeném rozpisu).

Problematika započtení pohledávek a dluhů z pohledu rozpočtu a rozpočtové skladby je řešena v odstavci 7 Obecných zásad vztahujících se k třídění příjmů, výdajů a financujících položek Pokynu k postupu podle vyhlášky ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

V tomto odstavci je mimo jiné uvedeno následující: **Organizace**, která provádí výdaj podle směnné smlouvy (§ 2184 až 2188 občanského zákoníku) nebo výdaj po započtení (§ 1982 až 1992 občanského zákoníku), **nemůže částku směny ani částku započtení záúčtovat do příjmů ani výdajů**. Jako příklady nemožnosti zachycení započtení pohledávky a dluhu v příjmech a výdajích jsou v předmětném odstavci uvedeny:

- organizace, která platí dodavateli cenu dodávky sníženou o částku, kterou jí ten dlužil, nemůže z důvodu, aby měla ve výdajích plnou cenu a ve svých příjmech sumu odpovídající celé její pohledávce za dodavatelem, ani z žádného jiného důvodu tuto částku záúčtovat do výdajů a příjmů,
- organizace, která platí za nájem kanceláří, které používá, majiteli domu dohodnutý nájem snížený o cenu oprav, které pro něj v domě provedla, zařadí na položku 5164 jen takto zaplacenou částku a nemůže částku ve výši ceny oprav záúčtovat do příjmů a výdajů proto, aby tento převod ve výdajích zařadila na položku 5164 a výdaj na této položce tak dorovнала na původní cenu nájmu,

a v příjmech na položku 2111 a měla v nich tak platbu odpovídající ceně oprav, ani z žádného jiného důvodu.

Častým příkladem započtení pohledávky a dluhu (zúčtování) z praxe je zúčtování pohledávky a dluhu z titulu směny pozemků, kdy některé účetní jednotky nesprávně toto zúčtování zároveň zaúčtují do příjmů a výdajů ve výši započtené částky (tedy zatřídí podle rozpočtové skladby), přestože k samotnému toku peněžních prostředků nedošlo. Zatříděn podle rozpočtové skladby bude pouze samotný doplatek, kdy dochází k toku peněžních prostředků. Dalším příkladem může být započtení (zúčtování) uplatněné sankce (pohledávky) a dluhu z titulu investiční akce, kdy opět bude zatříděn podle rozpočtové skladby pouze doplatek.

Dalším, ne tak běžným, příkladem z praxe, kdy je nesprávně zaúčtováno započtení (zúčtování) pohledávky a dluhu v příjmech a výdajích, je započtení dluhu z titulu příspěvku na provoz příspěvkové organizaci (položka 5331 – Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím), část určená na odpisy dlouhodobého majetku z titulu tvorby fondu investic, a pohledávky z titulu zároveň nařízeného odvodu z fondu investic (položka 2122 – Příjem z odvodů příspěvkových organizací) ve výši tohoto příspěvku, a to v případě, že investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele, kdy ale nedochází k fyzickému pohybu peněžních prostředků příspěvkové organizaci. V této souvislosti upozorňujeme na otázku č. 5/2017 k vyhlášce č. 410/2009 Sb. - Otázky – účetní metody a postupy.

Závěr:

Pohledávky a dluhy, které jsou předmětem započtení nepředstavují příjem ani výdaj, a tudíž nepodléhají třídění podle rozpočtové skladby, a to jak ve skutečnosti, tak i ve schváleném rozpočtu a rozpočtu po změnách. Tyto skutečnosti jsou předmětem účetnictví.

2) Dotazy a metodická doporučení k oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. a) nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku

Obec vlastní pozemek, na němž je umístěna stavba (budova bývalého kravína), která je ve vlastnictví fyzické osoby. Podle nového občanského zákoníku („NOZ“) je vlastník pozemku při záměru pozemek prodat povinen nabídnout pozemek k odprodeji podle předkupního práva vlastníkovu stavby a opačně. Obec si je vědoma povinnosti zveřejňovat záměr vždy při prodeji jejího majetku, ale v tomto případě se domníváme, že to postrádá smysl, když před námi stojí institut předkupního práva dle NOZ. Pokud zveřejníme záměr a přihlásí se o pozemek osoba odlišná od vlastníka stavby, tak jí pozemek nemůžeme prodat, když se vlastník přihlásí o pozemek také?

Jakým způsobem má obec postupovat, pokud se rozhodneme nemovitost zatíženou předkupním právem následně prodat? Těmito a podobnými otázkami se zabýval v článku publikovaném v časopisu Moderní obec JUDr. Adam Furek.

V publikovaném článku autor podotýká, že předkupní právo je svou povahou „právo na nabídku“, resp. povinnost učinit osobě oprávněné z předkupního práva návrh na koupi. Nejedná se však o povinnost prodat věc výlučně této osobě. Ta buď nabídku přijme, nebo nikoli a v takovém případě může obec nemovitost prodat jiné osobě. Z tohoto důvodu je nutné před prodejem nemovitosti, k níž bylo zřízeno předkupní právo, zveřejnit na úřední desce záměr prodeje podle § 39 odst. 1 zákona o obcích, neboť ani existence předkupního práva nemůže obec této veřejnoprávní povinnosti zbavit.

Dle autora osoba, která je oprávněná z předkupního práva, ale má proti ostatním zájemcům výhodnější postavení, jestliže sama podá nabídku ke zveřejněnému záměru, a ta bude obcí vyhodnocena jako nejlepší, tj. vybrána k uzavření smlouvy, pak je předkupní právo uzavřením smlouvy konzumováno. Autor se dále domnívá, pokud však jí podaná nabídka není vybrána nebo jestliže ke zveřejněnému záměru žádnou nabídku nepodal, musí obec oprávněné osobě nabídnout uzavření kupní smlouvy za podmínek obsažených v nabídce „vítězného uchazeče“, jak lze dovodit z § 602 obč. zák., případně za podmínek plynoucích z § 606 obč. zák.

Osoba oprávněná z předkupního práva buď tyto podmínky přijme a dojde k uzavření smlouvy, nebo je odmítne, což je podmínkou, aby obec mohla uzavřít smlouvu s vybraným „vítězným uchazečem“. Z těchto důvodů je proto vhodné, aby již v záměru prodeje byli všichni potenciální zájemci upozorněni, že k prodávané nemovitosti je rovněž zřízeno předkupní právo.

Který orgán obce rozhoduje o zřízení termínovaného vkladového účtu v bance?

Zdroj: Obec a finance, Autorka: Kristýna Jindřišková, junior právník

Rozhodnutí o zřízení bankovního účtu (s výjimkou účtů vedených u ČNB) patří do tzv. zbytkové pravomoci rady obce. Tedy o zřízení termínovaného účtu rozhoduje rada obce, jestliže si tuto pravomoc nevyhradilo zastupitelstvo obce. Rada obce je oprávněna svěřit rozhodování v této věci starostovi nebo obecnímu úřadu. V případě, že v obci rada obce zřizována není a zastupitelstvo si tuto pravomoc nevyhradilo pro sebe, rozhoduje starosta obce. I v tomto případě platí možnost přenesení rozhodování na obecní úřad.

Na místě je vhodné ještě poznamenat, že z hlediska zákona o zadávání veřejných zakázek se jedná o veřejnou zakázku na služby, jež musí být zadána v zadávacím řízení, jestliže není zákonem stanoveno jinak. Výjimka z tohoto pravidla je stanovena pro veřejné zakázky malého rozsahu, tedy veřejnou zakázku, jejíž předpokládaná hodnota nepřesahuje hodnotu 2 000 000 Kč bez DPH. Další výjimka platí pro případy, kdy se jedná o veřejnou zakázku na služby poskytované ČNB.

3) Dotazy a metodická doporučení k oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. c) zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, s výjimkou úkonů a postupů přezkoumaných orgánem dohledu podle zvláštního právního předpisu

Starší veřejné zakázky a výběrová řízení včetně smluv máme zveřejněné na portálu www.vhodne-uverejneni.cz/. Portál je nově zpoplatněn za archivaci již ukončených zakázek, které však musíme kvůli dotacím stále archivovat a nemůžeme je smazat – tento způsob se nám zdá drahý.

Další nové zakázky máme již zveřejněné na bezplatném serveru

<https://nen.nipez.cz/verejne-zakazky>. Na tento server bychom chtěli přesunout i všechny již ukončené zakázky z portálu www.vhodne-uverejneni.cz/.

Pokud zakázky přesuneme například k datu 01.01.2024, tak budou na serveru NEN uveřejněny s tímto datem, a tudíž by byly uveřejněny špatně a při případné kontrole by nám bylo vytýkáno pozdější zveřejnění zakázek. Byla by možná varianta před stahováním zakázek z portálu www.vhodne-uverejneni.cz/ provést printscreen obrazovek a toto „potvrzení“ poté přiložit případné kontrole?

K Vašemu dotazu uvádíme, že je třeba od sebe odlišovat pojmy „Uveřejňování“ a „Archivace“

a) UVEŘEJŇOVÁNÍ

Všechny dokumenty a informace, které byly uveřejněny na profilu zadavatele, musí být bezplatně veřejně přístupné nepřetržitě po dobu nejméně 2 let od jejich uveřejnění (odst. 2 § 17 vyhlášky č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek (VZ) a náležitostech profilu zadavatele).

Z uvedené definice pro Vás vyplývá, že všechny zadané veřejné zakázky, které máte dosud zveřejněné na portálu www.vhodne-uverejneni.cz/, tak musí být zveřejněny nepřetržitě po dobu nejméně 2 let od jejich uveřejnění, a to bez ohledu na to, zda bylo jejich plnění spolufinancováno z dotace nebo ne. Toto zveřejnění je bezplatné. Doporučujeme Vám proto po dobu 2 let ponechat tyto zakázky na portálu www.vhodne-uverejneni.cz/. Teprve po uplynutí této doby řešíte archivaci.

b) ARCHIVACE

Ust. § 216 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (ZZVZ), stanovuje povinnost archivace dokumentů o zadávacím řízení po dobu 10 let od ukončení zadávacího řízení (příp. od změny závazku ze smlouvy). Zdůrazňujeme, že povinnost archivace, není podmíněna tím, že plnění veřejné zakázky bylo spolufinancováno z dotace. Archivovány musí být všechny VZ uveřejněné po dobu nejméně 2 let.

Nejjednodušším způsobem, jak povinnost archivace vyřešit, je dohodnout se s poskytovatelem profilu zadavatele na zpřístupnění a archivaci veřejných zakázek po dobu 10 let. Tento způsob, jak uvádíte, je však pro Vás drahý. Pak musíte řešit otázku jakým způsobem svoje zakázky budete archivovat – v listinné podobě, export, printscreen obrazovek apod. Upozorňujeme však, že takové způsoby nejsou z hlediska dohledávání zakázek a případných následných kontrol a auditů praktické, neboť často dochází v průběhu 10 let ke změnám členů zastupitelstva (starosty) nebo k výměně zaměstnance (účetní), kteří budou případně předkládat příslušné dokumenty kontrole a prokazovat dodržení zákona. Doporučujeme pak zvážit, zda riziko nedohledání potřebných dokumentů k VZ uskutečněným v průběhu 10 let a vystavení se hrozbě finančních sankcí ze strany kontrolního orgánu, nebude převažovat nad vydáním finančních prostředků za službu archivace dokumentů přímo prostřednictvím certifikovaného elektronického nástroje.

Připravovaná novela ZZVZ počítá s tím, že certifikovaný elektronický nástroj bude plně podporovat uchovávání dokumentace přímo v nástroji, a zadavatel tak nebude muset archivaci svých zakázek nadále řešit jiným způsobem. Bude se tedy jednat o archivaci přímo předpokládanou zákonem. Z tohoto důvodu je výhodné, aby zadavatel (pokud zadává své zakázky prostřednictvím elektronických nástrojů) maximálně využil přístupnosti veřejných zakázek přímo na profilu zadavatele či elektronickém nástroji a nadále využíval možnosti uchovávání dokumentů až do splnění zákonem uvedené archivační lhůty.

V rámci přezkoumání hospodaření dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, kontrolujeme zadávání a uskutečňování veřejných zakázek „pouze“ v přezkoumávaném roce. Přezkoumávat VZ zadanou v předchozích 10 letech (povinnost archivace) nám zákon neumožňuje. Pouze „přešlo-li“ rozpracované zadání VZ, uzavření smlouvy nebo plnění z předchozího roku do přezkoumávaného roku, pak lze z naší strany zadání této VZ přezkoumávat. Jiné podmínky kontroly dokumentace k veřejným zakázkám však mohou mít jiné oprávněné osoby, např. poskytovatelé dotací, proto je třeba počítat s přístupností (uchování, archivace) příslušných dokumentů po dobu stanovenou ve smlouvě o poskytnutí dotace, nejméně však po dobu 10 let od ukončení financování projektu.

Poznámka:

Z důvodu právní jistoty Vám doporučujeme obrátit se s dotazem na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který je ústředním orgánem státní správy České republiky, mimo jiné, s pravomocemi v oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek.

Jak dlouho musíme uchovávat dokumentaci k veřejné zakázce financované částečně z dotace?

Neuchováním dokumentace k zadávacímu řízení by došlo k porušení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“). Příjemce dotace by porušil ZZVZ, neboť je povinen dle § 216 odst. 1 ZZVZ uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení, kterou tvoří všechny dokumenty v listinné nebo elektronické podobě a výstupy z ústní komunikace, jejichž pořízení v průběhu zadávacího řízení, popřípadě po jeho ukončení, vyžaduje tento zákon, včetně úplného znění originálů nabídek všech dodavatelů, a to po dobu 10 let ode dne ukončení zadávacího řízení nebo od změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku, nestanoví-li jiný právní předpis (Zákon

č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) lhůtu delší.

Zadavatel povinen pořizovat dokumentaci o zadávacím řízení takovým způsobem, aby byl schopen v případě potřeby doložit dokumentaci k aktuální fázi zadávacího řízení (§ 216 odst. 2 ZZVZ).

Platí, že povinnost podle odstavce 1 je ve vztahu k dokumentům a informacím uloženým v certifikovaném elektronickém nástroji splněna (§ 216 odst. 3 ZZVZ).

Na zadávání veřejné zakázky na základě rámcové dohody nebo v dynamickém nákupním systému a na soutěž o návrh se pravidla pro uchovávání dokumentace o zadávacím řízení použijí obdobně (§ 216 odst. 4 ZZVZ).

Příjemce dotace je povinen uchovávat veškerou dokumentaci vzniklou v souvislosti s realizací zakázky po dobu uvedenou v právním aktu o poskytnutí podpory (dotace), nejméně však po dobu 10 let od ukončení financování svého projektu a zároveň po dobu 3 let od uzavření operačního programu dle článku 90 a násl. Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, a to zejména pro účely případné kontroly prováděné oprávněnými orgány.

Jak stanovit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky?

Zdroj: https://www.priruckazastupitele.cz/6-verejne-zakazky/#_ftn12

Stanovení předpokládané hodnoty je jedním z klíčových kroků hned v první fázi zadávání veřejné zakázky. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky je zjednodušeně řečeno finanční odhad zadavatele o ceně, za níž poptávané plnění získá. Zadavateli slouží primárně k tomu, aby na základě její výše stanovil tzv. režim veřejné zakázky. Režimy veřejných zakázek s ohledem na výši předpokládané hodnoty existují dva: podlimitní a nadlimitní. Obce zadávají nejčastěji veřejné zakázky malého rozsahu, které jsou nejméně právně regulovány a nespádají proto ani do jednoho z těchto režimů, jelikož se na ně uplatňuje výjimka z povinnosti zadávat je v zadávacím řízení. Neznamena to však, že nejsou veřejnou zakázkou a že se na ně právní úprava vůbec neuplatní, či že je snad může zadavatel zadávat, jak chce. Obecná pravidla, včetně zadávacích zásad, se totiž uplatní i na zadávání veřejných zakázek malého rozsahu.

Základní pravidlo zní, že předpokládaná hodnota veřejné zakázky se stanoví ke dni zahájení zadávacího řízení, a to na základě zkušeností zadavatele s předchozími zakázkami anebo na základě informací získaných průzkumem trhu. Případně se stanoví k okamžiku zadání veřejné zakázky, pokud nebyla zadána v zadávacím řízení. Zároveň se musí do předpokládané hodnoty započíst vše, co s veřejnou zakázkou souvisí, tedy především hodnoty za všechna plnění, která budou plynout dodavateli. Důležitá pro stanovení výše předpokládané hodnoty je doba, na kterou se uzavírá smlouva na veřejnou zakázkou. Základní pravidlo dále říká, že zadavatel musí předpokládanou hodnotu vypočítat podle délky trvání smlouvy, a pokud je smlouva uzavřena na dobu neurčitou, určuje se tak, jak odpovídá délce čtyř let.

V obcích se setkáváme nejčastěji s veřejnými zakázkami malého rozsahu. V tomto případě upozorňujeme na zvláštní pravidlo pro stanovení předpokládané hodnoty. Ta se podle něj stanoví k okamžiku zadání veřejné zakázky (okamžikem zadání veřejné zakázky je uzavření písemné smlouvy). Jak tedy postupovat při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu? Uvedme jako příklad následující kroky:

Zadavatel stanoví předpokládanou hodnotu veřejné zakázky (na dodávky/služby) ve výši například 1.800.000 Kč bez DPH, tedy v limitu veřejné zakázky malého rozsahu (do 2.000.000 Kč bez DPH včetně).

Zadavatel v souladu se stanovenou předpokládanou hodnotou veřejné zakázky zahájí výběrové řízení, z něhož jako vítězná nabídka vzejde nabídka s nabídkovou cenou 2.012.000 Kč bez DPH. Hodnota tedy převyšuje limit pro veřejnou zakázkou malého rozsahu (2.000.000 Kč bez DPH).

Zadavatel stanoví předpokládanou hodnotu veřejné zakázky k momentu zadání veřejné zakázky, tj. k momentu uzavření smlouvy na veřejnou zakázkou.

Nabídková cena vybraného dodavatele, převyšující limit pro veřejné zakázky malého rozsahu, znemožňuje uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku, jelikož předpokládaná hodnota veřejné zakázky odpovídá podlimitnímu režimu, nikoliv veřejné zakázce malého rozsahu. Taková zakázka má být zadána v zadávacím řízení podle zákona o zadávání veřejných zakázek.

Zadavatel zruší výběrové řízení a veřejnou zakázku bude nově zadávat v režimu podlimitním, aby za předpokladu obdobné výše nabídkových cen předešel povinnosti opět zrušit výběrové řízení.

Jak z příkladu vyplývá, správně stanovená předpokládaná hodnota má klíčový dopad na správnost celého postupu zadavatele. Obezřetnost je na místě, a pokud chcete mít jistotu, že postupujete správně, veřejnou zakázku s předpokládanou hodnotou těsně u limitu zakázky malého rozsahu zadejte raději v podlimitním režimu.

Jak zjednodušeně probíhá proces veřejných zakázek?

Zdroj: https://www.priruckazastupitele.cz/6-verejne-zakazky/#_ftn12

Veřejné zakázky malého rozsahu se od podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek liší mírou požadavků, které zákon klade na jejich průběh. Zjednodušeně lze říci, že čím dražší zakázka, tj. čím vyšší předpokládaná hodnota zakázky, tím více bude mít zadavatel povinností během zadávacího procesu.

U veřejné zakázky **malého rozsahu** zadavatel není povinen dodržovat žádná speciální pravidla týkající se průběhu veřejné zakázky. Zadavatel u veřejné zakázky malého rozsahu nemusí zveřejňovat zadávací dokumentaci na profilu zadavatele (ani na žádném jiném místě, například na úřední desce) a nejsou stanoveny téměř žádné dokumenty, které by zadavatel musel během procesu výběru pořizovat. U zakázky malého rozsahu se zadavatel musí řídit pouze základními principy zadávání veřejných zakázek (§ 6 ZZVZ). To však nevylučuje, že zadavatel nebude nucen i u zakázky malého rozsahu postupovat podle předem daných pravidel upravených například v interním předpisu zadavatele (směrnice na zadávání veřejných zakázek) či v metodickém pokynu poskytovatele dotace u zakázek financovaných z cizích zdrojů. Mějte na paměti, že na veřejné zakázky malého rozsahu se uplatní část první Obecná ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek, zejména pak ustanovení, týkající se předpokládané hodnoty, druhů veřejných zakázek a základní ustanovení. Na zakázky malého rozsahu dopadá taktéž ustanovení, týkající se **povinnosti zveřejnit smlouvu** uzavřenou s vybraným dodavatelem (§ 219 ZZVZ). Pokud smlouva plynoucí z veřejné zakázky přesáhne 500 000 Kč bez DPH, je zadavatel povinen **zveřejnit** tuto smlouvu **do 30 dnů od uzavření** na profilu zadavatele a současně po ukončení realizace veřejné zakázky **zveřejnit výši skutečně uhrazené ceny**. Povinnost uveřejnit smlouvu na profilu zadavatele se neuplatní u zadavatelů, kteří jsou povinni uveřejňovat smlouvy dle zákona o registru smluv (zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

Existují tři základní způsoby zadání veřejné zakázky malého rozsahu:

1. **přímé zadání:** zadavatel osloví jednoho konkrétního dodavatele a uzavře s ním smlouvu, případně provede objednávku,
2. **uzavřená výzva:** zadavatel osloví uzavřený okruh dodavatelů, které vyzve k podání nabídky,
3. **otevřená výzva:** zadavatel veřejně oznámí svůj zájem zadat veřejnou zakázku (například na úřední desce nebo na profilu zadavatele).

Zadavatel musí při výběru způsobu zadání přihlížet k předpokládané hodnotě veřejné zakázky. Přímé zadání je možné zejména u menších veřejných zakázek. Čím vyšší bude předpokládaná hodnota a čím více se bude tato hodnota blížit zákonným limitům pro podlimitní režim, o to více by měl zadavatel využívat transparentnější pravidla, která dávají možnost účasti většímu počtu dodavatelů.

Velmi zjednodušeně lze průběh veřejné zakázky (zakázky malého rozsahu, podlimitní i nadlimitní) shrnout do těchto bodů:

1. Zveřejnění zadávací dokumentace (tj. dokumentace týkající se poptávaného plnění, na základě, které mohou dodavatelé zpracovat nabídky; jak již bylo uvedeno, u zakázky malého rozsahu není zveřejnění zadávací dokumentace povinné), případné oslovení dodavatelů k podání nabídky (u některých podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek jsou navíc odesílány formuláře do Věstníku veřejných zakázek a do Úředního věstníku Evropské unie).
2. Běží lhůta pro podání nabídek, během níž je možné vyřizovat dotazy účastníků k zadávané veřejné zakázce prostřednictvím tzv. žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace.
3. Po skončení lhůty pro podání nabídek probíhá otevírání nabídek, u podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek není možné přijímat nabídky v listinné podobě (u podlimitních a nadlimitních řízení je možné přijímat pouze elektronické nabídky); pro otevírání nabídek zadavatel často jmenuje komisi (komise však nejsou povinné jak u zakázek malého rozsahu, tak ani u podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek; u podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek by se však otevírání elektronických nabídek měly zúčastnit alespoň dvě osoby).
4. Posouzením a hodnocením nabídek může zadavatel opět pověřit komisi, obdobně však jako u otevírání nabídek nejsou komise pro hodnocení povinné ani u zadávacích řízení (výjimku tvoří veřejné zakázky s předpokládanou hodnotou nad 300 mil. Kč). Velkou úlevou pro zadavatele proti předchozí zákonné úpravě je možnost hodnocení nabídek před jejich posouzením. Zadavatel v takovém případě vyhodnotí nabídky, aniž by je nějak kontroloval. Kontrolu nabídky čili tzv. posouzení nabídky (tj. zda nabídka splňuje zadávací podmínky) v takovém případě provádí zadavatel pouze u jedné vybrané nabídky, která nejlépe splnila hodnotící kritéria.
5. Výběr nejvhodnější nabídky je proveden na základě tzv. rozhodnutí o výběru.
6. Před podpisem smlouvy může být u některých veřejných zakázek požadováno doložení dalších dokladů nebo vzorků, případně zadavatel vyzývá vybraného dodavatele k doložení originálů či ověřených kopií dokladů ke kvalifikaci, pokud je již nemá k dispozici (neplatí u veřejných zakázek malého rozsahu).
7. U podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek má zadavatel povinnost ověřovat údaje o skutečném majiteli v tzv. Evidenci skutečných majitelů.
8. V případě podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek má zadavatel povinnost ověřovat, zda dodavatelé, kteří mají charakter akciové společnosti, mají své akcie vydány výlučně zaknihované (§ 48 odst. 7 a odst. 9 ZZVZ).
9. Do třiceti dnů od uzavření smlouvy musí zadavatel u všech veřejných zakázek, ve kterých výsledná cena ve smlouvě překročila 500 000 Kč bez DPH, uveřejnit smlouvu na profilu zadavatele. Tato povinnost platí i pro všechny dodatky smlouvy, které musí být rovněž do třiceti dnů od uzavření zveřejněny na profilu zadavatele. (Neplatí pro zadavatele, kteří uveřejňují dle zákona o registru smluv.)
10. U zadávacích řízení je zadavatel povinen odeslat oznámení o výsledku do Věstníku veřejných zakázek (případně do Úředního věstníku Evropské unie) a rovněž zpracovat a uveřejnit tzv. písemnou zprávu zadavatele (§ 217 ZZVZ).
11. Pokud byl zadavatel povinen uveřejnit smlouvu na profilu zadavatele, pak se na něj vztahuje i povinnost zveřejnit výši skutečně uhrazené ceny do 3 měsíců od splnění smlouvy (§ 219 odst. 3 ZZVZ).

Za obec vystupuje a jedná starosta. Starosta, případně rada obce, pokud je zřízena, rozhoduje o výsledku výběrového či zadávacího řízení, tedy o výběru dodavatele a podpisu smlouvy s vítězným dodavatelem, pokud si to nevyhradilo zastupitelstvo obce. Vnitřní směrnici lze nastavit i další, přísnější schvalovací mechanismy nad rámec zákona.

Jak je to s veřejnými zakázkami na bankovní služby a možností uzavření smlouvy?

K této problematice vydalo společné stanovisko Ministerstvo pro místní rozvoj a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Cit.:

„Služby, které poskytují banky zadavatelům, jsou zpravidla veřejnými zakázkami. Poskytovány bývají na základě uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce.

Obecně je zákonem uložena povinnost zadat veřejné zakázky v zadávacím řízení (§ 2 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ZZVZ). Zákon z tohoto obecného pravidla stanoví výjimky, které se jeví jako využitelné u bankovních služeb. Pro specifické situace umožňuje zákon postupovat ve flexibilních zadávacích řízeních.

Výjimka pro úvěry a zápůjčky

Podle § 29 ZZVZ není zadavatel povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, jde-li o úvěr nebo zápůjčku.

V případě že podstatou bankovní služby bude úvěr nebo zápůjčka, nemusí zadavatel provést uzavření smlouvy s bankou v zadávacím řízení.

Pokud by předmět veřejné zakázky zahrnoval jak úvěr, tak i plnění, které je zadavatel obecně povinen zadat v zadávacím řízení, bude se jednat o tzv. smíšenou zakázku (§ 32 ZZVZ). Předpokládanou hodnotu smíšené zakázky má zadavatel stanovit podle hodnoty části, kterou je povinen zadat v zadávacím řízení. Hodnota úvěru se tudíž do předpokládané hodnoty smíšené zakázky nezahrnuje.

Výjimka pro veřejné zakázky malého rozsahu

Veřejnou zakázkou malého rozsahu je podle § 27 písm. a) ZZVZ veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota je rovna nebo nižší v případě veřejné zakázky na dodávky nebo na služby částce 2 000 000 Kč.

Předpokládaná hodnota bankovních služeb dlouhodobějšího charakteru se stanoví podle § 21 ZZVZ. U veřejných zakázek na služby, u kterých se nestanoví celková smluvní cena, je rozhodná předpokládaná výše úplaty

a) za celou dobu trvání smlouvy, je-li doba trvání smlouvy rovna 48 měsíců nebo kratší,

b) za 48 měsíců u smlouvy na dobu neurčitou, nebo smlouvy s dobou trvání delší než 48 měsíců.

U bankovních a finančních služeb musí zadavatel do předpokládané hodnoty zahrnout poplatky, provize, úroky a jiné související platby (§ 21 odst. 2 písm. b) ZZVZ).

Pokud platby za bankovní služby za 4 roky nedosahují 2 000 000 Kč, nemusí být předmětné služby zadány v zadávacím řízení. Tato situace nastává často u vedení běžných účtů.

Bankovní služby mívají charakter trvajících služeb ve smyslu § 19 ZZVZ. Podle § 19 odst. 1 ZZVZ se předpokládaná hodnota veřejné zakázky, jejímž předmětem jsou pravidelně pořizované nebo trvajících dodávky nebo služby, stanoví jako

a) skutečná cena uhrazená zadavatelem za dodávky nebo služby stejného druhu během předcházejících 12 měsíců nebo předchozího účetního období, které je delší než 12 měsíců, upravená o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců, nebo

b) součet předpokládaných hodnot jednotlivých dodávek a služeb, které mají být zadavatelem zadány během následujících 12 měsíců nebo v účetním období, které je delší než 12 měsíců, pokud nemá k dispozici údaje podle písmene a).

Do předpokládané hodnoty trvajících služeb se zahrnuje vždy alespoň 12 měsíců, případně delší účetní období, a to i kdyby měla být smlouva na veřejnou zakázku uzavřena na kratší dobu. Pokud zadavatel za bankovní služby za rok zaplatí více než 2 000 000 Kč, nebude se jednat o veřejnou zakázku malého rozsahu, i kdyby uzavíraná smlouva samotná měla pokrývat kratší dobu a dosáhnout nižší částky.

Jednací řízení bez uveřejnění v důsledku krajně naléhavé okolnosti

Podle § 63 odst. 5 ZZVZ může zadavatel použít jednací řízení bez uveřejnění také, pokud je to nezbytné v důsledku krajně naléhavé okolnosti, kterou zadavatel nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil, a nelze dodržet lhůty pro otevřené řízení, užší řízení nebo jednací řízení s uveřejněním.

Splnění podmínek pro využití jednacím řízení je potřeba posuzovat ad hoc případ od případu. Tento typ zadávacím řízení cílí zejména na situace se závažnými neodkladnými důsledky (např. ochrana zdraví a majetku po přírodních katastrofách). Postup v jednacím řízení bez uveřejnění bude zřejmě přijatelný, pokud se nezbytnost výběru nového poskytovatele bankovních služeb bude taktéž odvíjet od závažných hrozeb.

Obecně nelze vyloučit, že v důsledku situace na Ukrajině bude postup podle § 63 odst. 5 ZZVZ možný. Výběr nového poskytovatele bankovních služeb může být nezbytný v důsledku ukončení poskytování služeb některými bankami s vazbami na Rusko. Je zřejmé, že zadavatelé tuto okolnost nezpůsobilí. Nastalá situace se jevila natolik nepravděpodobně, že lze dospět k závěru, že zadavatelé tento vývoj nemohli předvídat. Další podmínkou je, že není možné dodržet lhůty pro běžná zadávací řízení a smlouvu je nutné uzavřít urychleně. Zadavatelé se nebudou moci na § 63 odst. 5 ZZVZ odvolávat, pokud by zadávací řízení zahájili až s velkým časovým odstupem.

Smlouvu nebude možné uzavřít na dobu neurčitou. Pokrývat může jen dobu, než bude možné provést standardní zadávací řízení. Oprávněností zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 5 ZZVZ se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 8. 2020 sp. zn. 2 As 126/2019, a dospěl k závěru, že „Z obecné zásady transparentnosti zadávání veřejných zakázek formulované v § 6 odst. 1 ZZVZ pak vyplývá požadavek, aby zadavatel při volbě postupu podle § 63 odst. 5 ZZVZ (předem) jednoznačně vymezil rozsah plnění, které zamýšlí v tomto mimořádném, z pohledu hospodářské soutěže do jisté míry „nelegitimním“ režimu popsat.“

Jak stanovit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky u dodávky energií?

K otázce stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na dodávky energií se věnoval Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR) a Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO), v rámci vydaného praktického návodu, jak by měli zadavatelé při „zasmlouvňování“ energií pro rok 2023 postupovat.

Podle společného návodu lze hodnotu VZ stanovit jako:

- a) skutečnou cenu uhrazenou zadavatelem za dodávky nebo služby stejného druhu během předcházejících 12 měsíců nebo předchozího účetního období, které je delší než 12 měsíců, upravenou o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců, nebo
- b) součet předpokládaných hodnot jednotlivých dodávek a služeb, které mají být zadavatelem zadány během následujících 12 měsíců nebo v účetním období, které je delší než 12 měsíců, pokud nemá k dispozici údaje podle písmene a).

V případě, že má být smlouva uzavřena na dobu delší než 12 měsíců, upraví se předpokládaná hodnota VZ v případě smlouvy na dobu určitou jako předpokládaná výše úplaty za celou dobu trvání smlouvy nebo v případě smlouvy na dobu neurčitou jako předpokládaná výše úplaty za 48 měsíců.

Předpokládaná hodnota se stanoví na základě skutečně uhrazené ceny za přechozích 12 měsíců. Zadavatel ji upraví s ohledem na aktuální inflaci a jiné hodnoty. Předpokládaná hodnota je pouze kvalifikovaným odhadem – nelze od zadavatele očekávat přesné stanovení ceny budoucího závazku.

Zadavatel však nemůže uzavírat smlouvu s vyšší hodnotou než 2 mil. Kč bez DPH, aniž by provedl zadávací řízení. Jde o situaci, kdy předpokládaná hodnota byla stanovena pod limit veřejné zakázky malého rozsahu a výsledkem je ale smlouva, jejíž hodnota je vyšší než limit veřejné zakázky malého rozsahu. V takovém případě je nutné konat zadávací řízení.

*Podrobněji na stránkách ÚOHS – Společná tisková zpráva MPO, MMR a ÚOHS 22/168
<https://uohs.gov.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy/verejne-zakazky/3454-zajistit-dodavky-energie-pomuze-obcim-kontraktacni-povinnost-konkretni-postup-ukazuje-spolecne-doporuceni-mpo-mmr-a-uohs.html>*

Doporučení MPO, MMR a ÚOHS ke kontraktaci elektřiny a plynu pro rok 2023 pro veřejné zadavatele.

4) Dotazy a metodická doporučení k oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst.

2 písm. d) stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi

Jak přistupovat k pohledávkám?

Zdroj: Deník veřejné správy

Cit.:

„Problematika pohledávek má tři roviny – právní, účetní a hledisko dodržení principů „péče řádného hospodáře“

I. Právní rovina

Prvotní pozornost věnovat ustanovením § 85 písm. f), h) a i) zákona č. 128/2000 Sb., které vyčleňují určité kompetence v oblasti nakládání s pohledávkami do působnosti zastupitelstev obcí.

Co je to prominutí pohledávky?

Velice často je zaměňováno prominutí pohledávky a odpis pohledávky, přičemž se ale jedná o kategorie značně nesourodé. **Prominutí pohledávky** je totiž kategorií právní, **odpis pohledávky** je pak účetním zobrazením určité skutečnosti.

Pokud totiž zákon o obcích v ustanovení § 85 písm. f) hovoří o prominutí pohledávky, má na mysli beze sporu kategorii právní. Konkrétně by se mělo jednat o ustanovení § 574 občanského zákoníku, kde je uvedeno, že věřitel se může s dlužníkem dohodnout, že se vzdává svého práva nebo že dluh promíjí; přičemž tato dohoda musí být uzavřena písemně. Rozhodnutí zastupitelstva o prominutí určité pohledávky je pouze krokem k tomu, aby s dlužníkem byla uzavřena písemná smlouva o prominutí pohledávky. Zánik pohledávky na základě jejího prominutí není jednostranným právním úkonem zastupitelstva, nýbrž úkonem vyžadujícím dohodu obou smluvních stran. Teprve na základě takovéto smlouvy daná pohledávka zaniká.

Pokud bylo přijato rozhodnutí zastupitelstva o odpisu pohledávky bez jakýchkoliv následných právních kroků, nemá takové usnesení právní dopad zániku pohledávky, neboť bez uzavřené smlouvy s dlužníkem nejsou naplněny zákonné požadavky. Adekvátní by bylo v takovém případě hovořit o upuštění od vymáhání pohledávek apod.

Odpis pohledávek

Odpis pohledávek může nastat v následujících případech:

- *právní zánik pohledávky* – v takovém případě je nutno z účetnictví danou pohledávku odepsat. Protože taková pohledávka již neexistuje, nemůže docházet k jejímu následnému zachycování do systému podrozvahových účtů. K zániku pohledávky samozřejmě může dojít jak na základě písemné smlouvy, tak i z ostatních důvodů ležících například na straně dlužníka (např. zánik dlužníka po konkursu). V takovém případě je následné rozhodování v zastupitelstvu irelevantní.
- *ekonomické důvody* – jedná se zpravidla o nedobytné pohledávky. Daná pohledávka nadále právně existuje a mělo by být provedeno její navedení do systému podrozvahových účtů. Z hlediska právního má tato pohledávka stejnou kvalitu, jako v případě, že by odepsána ze systému rozvahových účtů nebyla. O této účetní operaci zastupitelstva nerozhodují.

V případě obcí podléhá prominutí pohledávky vyšší než 20 tis. Kč (od 01.01.2024 vyšší než 100 tis. Kč) schválení zastupitelstva. V této souvislosti se zapomíná na vyčíslení příslušenství pohledávek (nejčastěji úroků z prodlení), kdy výše pohledávky daný limit může překročit.

Typickým příkladem pochybení v této oblasti je uzavření smlouvy s dlužníkem, týkající se pohledávky významně po splatnosti, na základě, které je sjednán splátkový kalendář pro dlužnou jistinu s tím, že pokud dojde k jeho dodržení, dochází k odpuštění již dříve naběhlého příslušenství. To se nejčastěji vyskytuje v případě bytového hospodářství, přičemž smlouvy jsou podepisovány vedoucím odboru a pokud prominuté příslušenství převyšuje 20 tis. Kč (od 01.01.2024 pokud převyšuje 100 tis. Kč), dochází k porušení § 85 písm. f) zákona o obcích.

Dalším problémem u pohledávek je splátkový kalendář. Podle § 85 písm. h) zákona o obcích je nutný souhlas zastupitelstva u dohod o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců.

Kompenzační ujednání

Velice významné jsou otázky vzájemných kompenzací v případě pronájmů majetku, a to jak z pozice obce jako pronajímatele, tak i obce v pozici nájemce. Taková ujednání v praxi vedou k vážným problémům evidenčním a právním, ale i k pochybením v oblasti účetní a daňové.

Příklad – je uzavřena nájemní smlouva mezi obcí (pronajímatel) a podnikatelským subjektem na pronájem nemovitosti. Ve smlouvě se nájemce zavázal "vložit" do nemovitosti určitou finanční částku s tím, že danou nemovitost bude v prvních pěti letech užívat zdarma a teprve následně bude hradit nájemné ve výši 500 tis. Kč za rok. V lepších případech je uvedena formulace, že se nájemcem provedený finanční "vklad" započítává na nájemné.

Nyní se pokusme rozebrat si některé aspekty takového smluvního ujednání:

Uzavření nájemní smlouvy je v kompetenci rady. Pronajímatel souhlasil s tím, že je ochoten neinkasovat nájemné výměnou za to, že do daného objektu bude investováno. Kompenzace je v řádech milionů korun u obce, kde v rámci schvalování rozpočtu zastupitelstvo rozhoduje o výdajích na investice v hodnotách stovek tisíc korun. Uzavření smlouvy s takovou kompenzací radou je absurdní a v porovnání s rozpočtem se jedná o věc nevěřejnou.

Obrovské problémy u takových typů smluv nastanou při jejich předčasném ukončení v případě, že nejsou jasným způsobem vydefinovány "kompenzované částky" ve smyslu – nájemné za dané období činí částku "x" a započítává se proti vloženým prostředkům nájemce ve výši "y" – samozřejmě jasně věcně definovaných.

Účetně vzniká zásadní problém vyplývající z toho, že se zpravidla opomíjí u pronajímatele navýšit hodnotu pronajatého majetku o provedenou investici. Nejsprávnějším finančním zobrazením by bylo, aby byla v účetnictví města vyčíslena hodnota závazku proti navýšení majetku a tento závazek byl postupně umořován proti nájemnému.

Situace přináší i daňový problém, neboť pokud o tomto není vedena solidní evidence, hrozí, že se nevykazuje nepeněžitý majetkový prospěch a neprochází zdaněním daní z příjmů právnických osob na straně pronajímatele.

Bohužel při smlouvách tohoto typu nastávají i situace, kdy se po uběhnutí lhůty, kdy se nájemné nájemci neúčtuje, opomine započít s jeho předpisy nájemci (chybí impuls).

Obdobné problémy nastávají v případech, kdy se územní samosprávný celek objeví na straně nájemce.

Vždy se jedná o to, aby kompenzace byla pojata jako zápočet jasně definovaných položek nájmu a "vložených" investic. Za této situace je možno účetně provádět také standardní zachycení pohledávek a závazků a dané vztahy tak solidním způsobem podchytit také po daňové stránce.

II. Účetní rovina

Situace ve vykazování pohledávek v rozvaze je na jednotlivých obcích velice rozdílná. Zpravidla bývají relativně dobře ošetřeny záležitosti, které mají charakter poplatků evidovaných finančním odborem, případně pohledávek vyplývajících z fakturací.

Horší situace je v případech, kdy se jedná o pohledávky ze smluv v gesci ostatních odborů (zejména odbory zabývající se správou majetku). Situaci řeší jen nastavení solidních principů oběhu dokumentů na úřadě, které zabezpečí relevantní přenos informací mezi jednotlivými odbory. Významný počet případů nesprávností se zjišťuje ve vykazování sociálních půjček, které u řady obcí nejsou vůbec v účetnictví jako pohledávky sledovány.

Řada pohledávek je v "péči" městských příspěvkových organizací či obchodních společností a objevuje se zde řada nesprávností:

Pokud například Technické služby inkasují ve prospěch města určitý poplatek a vykazují ho správně jako závazek vůči městu, je nezbytné, aby město ve svém účetnictví zachytilo pohledávku.

V případě organizací či společností pečujících o nemovitý majetek města bývá častým nešvarem, že si tyto organizace vybrané nájemné ponechávají u sebe, a to bez jakéhokoliv vyúčtování obci a zároveň z těchto prostředků hradí opravy na tomto nemovitém majetku. Obec v takovýchto případech vůbec o ničem neúčtuje, finanční toky se odehrávají mimo ni a bohužel velice často také mimo standardní kontrolní vazby.

Nezachycování určitých pohledávek v účetnictví vede zpravidla ke zhoršeným kontrolním mechanismům ve sledování daných pohledávek. Nezaúčtované pohledávky nejsou podrobovány inventarizaci, s pohledávkami často hospodaří pouze příslušný odbor bez jakékoliv kontroly.

Provozní zálohy

Jedním z neustále se opakujících účetních témat je otázka poskytnutých záloh na energie. Samozřejmě striktně účetně by se o daných položkách mělo účtovat jako o pohledávkách, které by byly zúčtovávány proti došlé faktuře. Účetní metody však bohužel v případě územních samosprávných celků neumožňují tvorbu dohadných položek pasivních, takže zachycení záloh do pohledávek vede k nadhodnocení finanční pozice samosprávy. Z tohoto pohledu by zálohy na náklady, které jsou průběžně spotřebovávány (tj. energie), neměly být jako pohledávky do účetnictví naváděny. Nicméně pokud se určitá obec rozhodne tyto zálohy zachycovat v rámci pohledávek, je nutno pamatovat na to, že stejný systém účtování je nutno aplikovat také u přijatých záloh – tj. s vykázáním na účtu 324 (zejména přijaté zálohy na služby u bytového hospodářství).

Okamžik uskutečnění účetního případu

Bohužel stále čelíme problémům v určení okamžiku, kdy by mělo být o pohledávce účtováno, a to zejména při převodech majetku zapisovaného do katastru nemovitostí. Zde účetní případ vzniká v okamžiku podání návrhu na vklad do katastru, ke stejnému okamžiku má být také účtováno o vyřazení daného majetku z evidence.

Určité obce toto pravidlo nerespektují a účtují pouze o příjmu peněžních prostředků, na druhou stranu se objevují obce, které raději účtují již ke dni, kdy byla podepsána smlouva (vzhledem k tomu, že správně účtují o vyřazení majetku v návaznosti na podání návrhu na vklad, daří se jim v této situaci nadhodnotit aktiva tím, že zde mají ponechanou hodnotu převáděného aktiva a k tomu mají předepsanou pohledávku).

Problémy nastávají v případech sjednání splátek při prodeji majetku – zde je skutečně nutno předepsat pohledávku celou k okamžiku uskutečnění prodeje a následně provádět párování inkas na danou pohledávku. Bohužel případy, kdy dochází k postupným předpisům těchto pohledávek nejsou řídké (pro oblast závazků toto platí samozřejmě také).

III. Péče řádného hospodáře

Základním podkladem pro hospodaření s pohledávkami je komplexní evidence. Prvotním podkladem pro zajištění solidní úrovně nakládání s pohledávkami je pochopitelně jejich komplexní a pokud možno centrální evidence. Pokud toto není zajištěno, potýkáme se zpravidla s následujícími problémy:

- *často existují pohledávky za jedním subjektem, které vznikly z různých titulů (poplatek, nájem, sociální půjčka) a jsou tudíž v gesci různých odborů. Vymáhání daných pohledávek poté často nebývá vzájemně koordinováno, pro následné žaloby nedochází k jejich slučování apod.*
- *bohužel na úrovni jednotlivých odborů není možno často s o hledem na specializaci příslušných pracovníků zajistit adekvátní vymáhání pohledávek – poté máme odbory s razantnějším a méně razantním přístupem, což celý systém dosti poškozují. Neexistence solidně propracovaných komplexních postupů vymáhání pohledávek je to, co u ÚSC velice často postrádáme*

Význam inventarizací

V případě inventarizací je nutno připomenout, že inventarizace pohledávek by neměla mít za cíl pouze odsouhlasit stav určité položky, nýbrž by měla také vést k posouzení, zda je s ní v dané situaci nakládáno adekvátně (tj. zda je nastolen adekvátní režim vymáhání apod.).

Některé další problémové aspekty

V nájemních smlouvách na nemovitosti a nebytové prostory bývají velice často sjednány inflační doložky, v praxi se však opomíjí jejich uplatňování (respektive pracovník předepisující dané pohledávky k tomuto nemá adekvátní podklady).

Uplatňování reklamací – úkolem správce majetku by mělo být i prověření stavu majetku před uplynutím záruční lhůty a provedení případné reklamace."

5) Dotazy a metodická doporučení k oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. h) účetnictví vedené územním celkem

Jaké prostředky bychom měli vykazovat jako cizí prostředky?

Zdroj: Deník veřejné správy

Současná legislativa jasně nedefinuje, jaké prostředky by měly být vykazovány jako cizí prostředky. Dle poznatků je **praxe jednotlivých obcí velice rozdílná**. Případy, které jsou jednou obcí vyhodnoceny jako standardní rozpočtové příjmy a výdaje jsou u jiné obce vyhodnoceny jako operace s cizími peněžními prostředky.

Je možné stanovit určitá kvalitativní kritéria pro to, aby určité prostředky bylo možno vyhodnotit jako cizí prostředky:

- a. **možnost ovládnutí daných prostředků** – do jaké míry je daná obec oprávněna o své vůli nakládat s těmito prostředky. Nemožnost ovládnutí těchto peněžních prostředků je dobrým argumentem pro vykazování daných prostředků na účtu 245 a jejich převod do rozpočtu teprve v okamžiku, kdy obec získá práva s částkou disponovat (obvyklé např. při prodeji nemovitého majetku).
- b. **vysoká pravděpodobnost vracení daných prostředků** – pokud existuje jistota, že dané prostředky budou muset být vráceny zpět tomu, kdo je poskytl, je to vážný důvod nezahrnout takové položky mezi rozpočtové příjmy a následně rozpočtové výdaje. Typickým příkladem pro tyto případy jsou finanční jistoty na výběrová řízení.

Výše uvedená kritéria nelze obcím vnucovat, nicméně bylo by vhodné, aby si obec stanovila jednotná kritéria pro nasměrování peněžních prostředků v této oblasti.

Jak správně provést inventarizaci majetku a závazků? Zpracovává kraj nějakou metodickou pomůcku pro obce v oblasti inventarizace? Jsou k dispozici nějaké formuláře (plány inventur, zprávy z inventur apod.).

- a. Provádění inventarizace majetku a závazků územních samosprávných celků upravují následující zákonná ustanovení:

Inventarizace je prováděna v souladu s §§ 29 až 30 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, s vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů, která mimo jiné stanoví pro vybrané účetní jednotky požadavky na organizační zajištění a způsob provedení inventarizace majetku a závazků, včetně bližších podmínek inventarizace jiných aktiv a jiných pasiv, dále s vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, a Českými účetními standardy č. 701 až 710.

- b. Oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí, odbor ekonomický, Krajský úřad Jihočeského kraje, zpracovává již řadu let pracovní pomůcku k inventarizaci majetku a závazků územních celků v Jihočeském kraji za příslušný uplynulý kalendářní rok, kde je uveden jednak návod na praktický postup při provedení inventarizace a dále nabídka doporučených formulářů k zachycení inventurních údajů o prováděné inventarizaci. Cílem této pracovní pomůcky je usnadnit územním celkům zajištění potřebné dokumentace o provedených inventurách, která v této podobě umožní i lepší orientaci kontrolnímu orgánu v případě budoucí kontroly inventarizací v rámci přezkoumání hospodaření územního celku za uplynulý rok.
- c. Pracovní pomůcky k inventarizaci majetku a závazků za uplynulý rok jsou k dispozici na internetových stránkách Jihočeského kraje v sekci krajský úřad – odbor ekonomický – informace pro obce a dobrovolné svazky obcí Jihočeského kraje. V současné době je zde zpřístupněna pracovní pomůcka k inventarizaci za rok 2023, která bude v průběhu měsíce listopadu tohoto roku nahrazena aktuální pracovní pomůckou k inventarizaci za rok 2024. K přímému přístupu ke zmíněné pracovní pomůcce lze také využít odkazu:

<https://www.kraj-jihocesky.cz/sites/default/files/inline-files/2020/Inventariza%C4%8Dn%C3%ADpom%C5%AFcka%20na%20rok%202023.xlsx>

6) Dotazy a metodická doporučení k oblasti odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů zastupitelstva obce.

Je možno proplatit nevyčerpanou dovolenou za loňský rok starostovi, který dále pokračuje ve své funkci? Jedná se o 26 dní, z toho 19 pracovních dnů a 7 sobot a nedělí. Zastupitelstvo obce proplacení dovolené schválilo místo udělení odměny, viz. usnesení v příloze mailu.

Jak vyplývá z Vašeho dotazu, jako uvolněný člen zastupitelstva ve funkci starosty obce jste pravděpodobně požádal zastupitelstvo obce v průběhu funkčního období, v době před koncem kalendářního roku, o proplacení nevyčerpané dovolené za rok 2021 a 2022. Zastupitelstvo poskytnutí této náhrady dne 09.12.2022 schválilo svým usnesením. Takový postup zákon o obcích však nepřipouští – náhradu nevyčerpané dovolené, a to jen dovolené z aktuálního kalendářního roku, je možné vyplácet jen v případech, když dochází k ukončení uvolnění pro výkon funkce, (typicky odvolání z funkce, vzdání se funkce, zánik funkce a mandátu v souvislosti s volbami, ale např. i změna funkce z uvolněné na neuvolněnou). Taková situace u Vás nenastala, neboť jste minulé volební období vykonával funkci uvolněného starosty a po nových volbách jste byl opět zvolen do této funkce. Náhradu (proplacení) dovolené v takovém případě zákon nepřipouští. Nárok na dovolenou za rok 2021 jste měl vyčerpat do konce roku 2022, pokud se tak nestalo, bez náhrady Vám propadá. Nevyčerpaná dovolená za rok 2022 se převádí do bezprostředně následujícího kalendářního roku (2023), v němž se eviduje jako nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku a čerpá se přednostně. Do dalšího kalendářního roku se již tento nárok nepřevádí (tedy nebyl-li vyčerpán na konci tohoto bezprostředně následujícího roku k 31.12.2023) a bez náhrady propadá.

Nutno ještě upozornit, že nelze nahrazovat poskytnutí mimořádné odměny proplacením náhrady za nevyčerpanou dovolenou. Jedná se o naprosto odlišná plnění, která podléhají striktním pravidlům a postupům dle zákona o obcích.

Je třeba v souvislosti s odměňováním neuvolněných zastupitelů po novele zákona o obcích účinné od 01.01.2024 přijmout nová usnesení zastupitelstva?

Pokud byly odměny stanoveny „částkou v celých korunách“, jak předjímal právní úprava platná do konce roku 2023 v § 72 odst. 3 zákona o obcích a částky byly vyjádřeny „numericky“, pak taková usnesení plně ob stojí i od 01.01.2024 a budou plně aplikovatelná.

Aplikovatelnost usnesení zastupitelstva, které „pouze“ odkazuje na prováděcí předpis nařízení vlády (např. odměna za výkon funkce člena zastupitelstva ve funkci neuvolněného starosty se stanovuje v maximální výši dané velikostní kategorie dle nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev ÚSC), může být sporná, neboť odkazuje na předpis, který je platný jen do 31.12.2023.

Jak správně postupovat při výpočtu odměn členů zastupitelstva od 01.01.2024 pro jednotlivé funkce?

Dle metodického doporučení MV ČR č. 5.6 pro kalendářní rok 2024 (účinnost od 01.01.2024) a jeho Doplnku č. 1 je postup následující:

I. Výše odměny uvolněného/neuvolněného člena zastupitelstva obce

1. Zařazení obce do velikostní kategorie

- Zjistit počet obyvatel k 1. lednu roku, ve kterém se konaly volby do zastupitelstva obce (pokud nedošlo ke změně o více než 20 % a současně nedošlo ke změně velikostní kategorie, je tento údaj o počtu obyvatel pro potřeby zařazení do velikostní kategorie relevantní – Pozn.: pro většinu obcí tedy bude relevantní **počet obyvatel k 1. lednu 2022**).
- Do počtu se započítávají jak „tuzemci“ s trvalým pobytem na území dané obce, tak i cizinci s „trvalým pobytem“ – ke stanovení počtu lze případně využít orientační údaje na stránkách <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>.
- Zařadit obec do příslušné velikostní kategorie podle počtu obyvatel.

2. Výpočet výše odměny

- Zjistit příslušný koeficient, který naleznete v příloze zákona pro danou funkci a danou velikostní kategorii.
- Zjistit výši „základny“ – tu vyhláší Ministerstvo vnitřní sdělením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv – pro rok 2024 činí 42 249 Kč.
- Vypočítat odměnu vzorcem:
Odměna = koeficient X výše základny
- Odměnu zaokrouhlit na celé koruny nahoru.

Příklad č. 1

Výpočet výše odměny pro uvolněného starostu v obci s 3 825 obyvateli

Postup:

- Nalezení koeficientu pro funkci uvolněného starosty (sl. 1) ve velikostní kategorii 3.001-5.000: 1,868.*
- Základna pro rok 2024: 42 249 Kč.*
- Výpočet odměny: 1,868 x 42 249 = 78 921,132 Kč.*
- Zaokrouhlení odměny na celé koruny nahoru, tj. 78 922 Kč.*

Výsledná odměna (automatický nárok) pro uvolněného starostu v obci s 3 825 obyvateli pro rok 2024 je 78 922 Kč.

Příklad č. 2

Výpočet maximální výše odměny pro člena zastupitelstva ve funkci člena výboru v obci s 455 obyvateli.

Postup:

- Nalezení koeficientu pro funkci neuvolněného člena výboru (sl. 9) ve velikostní kategorii 301-600: 0,068.*
- Základna pro rok 2024 je: 42 249 Kč.*
- Výpočet odměny 0,068 x 42 249 = 2 872,932 Kč.*
- Zaokrouhlení odměny na celé koruny nahoru, tj. 2 873 Kč.*

Maximální výše odměny pro neuvolněného člena zastupitelstva obce ve funkci člena výboru v obci s 455 obyvateli pro rok 2024 je 2 873 Kč. O skutečné výši rozhoduje zastupitelstvo.

II. Minimální odměna neuvolněného starosty

Příklad č. 3

Výpočet minimální výše odměny pro neuvolněného starostu v obci s 650 obyvateli.

Postup:

1. Výpočet odměny uvolněného starosty ve velikostní kategorii 601-1000 obyvatel dle příslušného vzorce (koeficient x výše základny): $1,573 \times 42\,249 = 66\,458$ Kč.
2. Zjištění zákonného minima pro neuvolněného starostu, tj. 30 % z odměny uvolněného starosty: $66\,458 \times 0,3 = 19\,937,4$ Kč.
3. Zaokrouhlení odměny na celé koruny nahoru, tj. 19 938 Kč.

Minimální výše odměny pro neuvolněného starostu ve velikostní kategorii 601-1000 činí 19 938 Kč. Pokud zastupitelstvo vůbec nerozhodne (resp. v minulosti nerozhodlo) o odměně pro neuvolněného starostu nebo stanovilo tuto odměnu nižší než minimální výše, potom bude takovému starostovi náležet automaticky ze zákona od 1. 1. 2024 uvedená minimální výše odměny.

III. Poměrná část odměny za měsíc

Příklad č. 4

Neuvolněný místostarosta s měsíční odměnou ve výši 25 000 Kč rezignoval na svůj mandát 10. ledna 2024. Jaká bude jeho poměrná část odměny za měsíc leden 2024?

Postup:

1. Stanovení odměny za 10 kalendářních dní, po kterých vykonával funkci v měsíci lednu 2024.
2. Zjištění poměrné části odměny za jeden kalendářní den = jedna třetina z jeho celkové měsíční odměny, tj. $1/30$ z 25 000 = 833,33 Kč.
3. Vynásobení poměrné části odměny počtem 10 kalendářních dní, po kterých vykonával funkci v měsíci lednu: $833,33 \times 10 = 8\,333,33$ Kč.
4. Zaokrouhlení odměny na celé koruny nahoru, tj. 8 334 Kč.

Výsledná poměrná část odměny neuvolněného místostarosty za měsíc leden 2024 činí 8 334 Kč.

IV. Možnost souhrnu odměn za souběh funkcí

Příklad č. 5

Zastupitelstvo stanovilo výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva za měsíc takto:

- Starosta obce 30.000 Kč
- Místostarosta 15.000 Kč
- Člen rady obce 5.000 Kč
- Předseda výboru zastupitelstva/komise rady obce 2.000 Kč
- Člen výboru zastupitelstva/komise rady obce/zvláštního orgánu 1.000 Kč
- Člen zastupitelstva obce 500 Kč

Neuvolněný člen zastupitelstva je zvolen do funkcí:

- Člen rady obce
- Předseda kontrolního výboru zastupitelstva obce
- Člen kulturní komise rady obce
- Člen komise pro projednávání přestupků

Jaká bude jeho odměna za měsíc?

Postup:

Pokud zastupitelstvo **nerozhodne** o souhrnu odměn za výkon funkcí, bude mít uvedený člen zastupitelstva odměnu, za kterou náleží nejvyšší schválená odměna, tj. **5.000 Kč** (za člena rady).

Zastupitelstvo **rozhodne o souhrnu odměn** za jednotlivé funkce (Pozn. do souhrnu lze započítat pouze odměnu maximálně za 3 vykonávané funkce, i přesto, že zastupitel zastává více než tři funkce). Zastupitelstvo obce může rozhodnout tako:

a) **slovním vyjádřením** (např. za 3 funkce s nejvyšší schválenou odměnou – potom by mu náležela odměna za měsíc ve výši $5.000 + 2.000 + 1.000 = 8.000$ Kč; např. za 2 funkce s nejvyšší schválenou odměnou – potom by mu náležela odměna za měsíc ve výši $5.000 + 2.000 = 7.000$ Kč)

b) **uvedením výčtu konkrétních funkcí** (např. souhrnná odměna se poskytuje za výkon funkcí člena rady a předsedu výboru – potom by mu náležela odměna za měsíc $5.000 + 2.000 = 7.000$ Kč; lze samozřejmě zvolit jiné kombinace dle rozhodnutí zastupitelstva obce)

POZOR do souhrnu lze zahrnovat jen funkce, které připouští zákon – **NELZE** kombinovat žádné jiné funkce **s funkcí člena zastupitelstva** (např. člen zastupitelstva + člen rady/předseda výboru...), **NELZE** také kombinovat žádné jiné funkce **s funkcí starosty či místostarosty obce** (např. starosta + člen rady/předseda výboru... místostarosta + člen výboru/člen zastupitelstva...).

V. Odchodné

Příklad č. 6

Neuvolněný starosta (s odměnou za měsíc ve výši 50 000 Kč) se vzdal mandátu člena zastupitelstva obce ke dni 30. listopadu 2023. Funkci starosty vykonával nepřetržitě od 30. října 2020, splnil zákonné podmínky na odchodné včetně čestného prohlášení. V jaké výši bude jeho nárok na odchodné?

Postup:

1. Určení rozhodné doby pro výpočet odchodného, od 30. října 2020 až do 30. listopadu 2023 činí rozhodná doba pro výpočet odchodného 3 roky a 1 měsíc.
2. Zjištění výše odchodného, v tomto případě je výkon funkce delší než 3 celé roky = odchodné ve výši 4měsíčních odměn (odměna + odměna za každý rok funkce = 1+3) - tj. $4 \times 50\,000$ Kč.

Celkový nárok na odchodné neuvolněného starosty je 200 000 Kč. Pozn.: odvádí se pouze daň z příjmu.

VI. Proplacení nároku na dovolenou

Příklad č. 7

Uvolněný místostarosta obce s 2000 obyvateli ukončil svou funkci k 16. dubnu 2024. Z nároku na rok 2024 žádnou dovolenou nečerpal. Jaká náhrada za nevyčerpanou dovolenou mu náleží?

Postup:

1. Zjištění poměrné části dovolené za 4 měsíce: $35/12 \times 4 = 11,67$ kalendářních dní (včetně „sobot a nedělí“).
2. Výpočet aktuální odměny pro uvolněného místostarostu ve velikostní kategorii 1001-3000 obyvatel dle příslušného vzorce (koeficient x výše základny) pro rok 2024: $1,541 \times 42\,249 = 65\,106$ Kč.
3. Určení výše náhrady za 1 den nevyčerpané dovolené, tj. $1/30$ z $65\,106 = 2\,170,2$.
4. Výpočet nároku: $11,67 \times 2\,170,2 = 25\,326,234$ Kč.

Celková výše náhrady za 4 měsíce se zaokrouhlením nahoru je 25 327 Kč.

VII. Redukovaná odměna v nemoci

Příklad č. 8

Uvolněný starosta obce s měsíční odměnou 73 978 Kč byl dočasně práce neschopný od 6. února 2024 do 24. února 2024. Jak se vypočte jeho výsledná měsíční odměna za měsíc únor 2024?

Postup:

1. Výpočet poměrné části odměny ve dnech 1. až 5. února a od 25. do 28. února, tj. celkem 9 kalendářních dní. Zjištění $1/30$ z $73\,978$ Kč = $2\,465,93$ Kč. Vynásobení poměrné části odměny krát počet dnů, po kterých vykonával funkci $2\,465,93 \times 9 = 22\,193,4$ Kč. Výslednou odměnu zaokrouhlit nahoru tj. **22 194 Kč.**
2. Zjištěná hodnota jedné třicetiny se přepočte na tzv. **upravenou (redukovanou) odměnu**, tj. upraví se obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění: $(1\,466 \times 0,9) + [(2\,199 - 1\,466) \times 0,6] + [2\,465,93 - 2\,199] \times 0,3 = 1\,839,27$ Kč.
3. Stanoví se výsledná částka **snížené odměny na 1 placený den dočasné pracovní neschopnosti** tak, že bude činit 60 % z hodnoty redukované $1/30$, tj. $1\,839,27 \times 0,6 = 1\,103,56$ Kč.
4. Výsledná částka na 1 kalendářní den se zaokrouhlí na celé koruny nahoru, tj. na částku **1 104 Kč.**

Za 1. až 14. den nemoci, tj. za všech 14 kalendářních dní (od 6. února 2024 do 19. února 2024) mu náleží snížená odměna: $1\ 104 \times 14 = 15\ 456$ Kč.

Za 5 dní pracovní neschopnosti (od 20. února 2024 do 24. února 2024) starostovi nenáleží u obce žádné plnění, náleží mu nemocenské, které vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení.

Poznámka:

Při redukcí 1/30 dle shora uvedeného bodu se postupuje podle § 21 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona o nemocenském pojištění tak, že se příslušná 1/30 měsíční odměny dotčeného uvolněného člena zastupitelstva obce dále rozdělí na 3 redukční hranice, jejichž výši na příslušný kalendářní rok vyhláší Ministerstvo práce a sociálních věcí sdělením ve Sbírce zákonů, a výsledně pkrátí následujícím způsobem: „do částky první redukční hranice se počítá 90 %, z částky nad první redukční hranicí do druhé redukční hranice se počítá 60 %, z částky nad druhou redukční hranicí do třetí redukční hranice se počítá 30 % a k částce nad třetí redukční hranicí se nepřihlíží“.

*Naposledy byly vyhlášeny redukční hranice na rok 2024 sdělením MPSV č. 313/2023 Sb., a to 1. redukční hranice na úrovni **1 466 Kč**, 2. redukční hranice na úrovni **2 199 Kč** a třetí redukční hranice na úrovni **4 397 Kč**.*

VIII. Maximální výše mimořádné odměny

Příklad č. 9

Jaká je maximální výše mimořádné odměny, která může být v roce 2024 poskytnuta neuvolněnému starostovi v obci do 300 obyvatel?

Postup:

1. Výpočet odměny neuvolněného starosty ve velikostní kategorii do 300 obyvatel dle příslušného vzorce (koeficient x výše základny): $0,726 \times 42\ 249 = 30\ 673$ Kč.

2. Maximální výše za kalendářní může být pouze dvojnásobek částky, která je stanovena dle příslušného vzorce, tj. $2 \times 30\ 673 = 61\ 346$ Kč.

Neuvolněnému starostovi může být v kalendářním roce přiznána maximální mimořádná odměna až do výše 61 346 Kč.

IX. Zástupné

Příklad č. 10

Uvolněný starosta obce do 3 000 obyvatel pobíral nárokovou odměnou 73 978 Kč/měsíc (dle výpočtu koeficient x výše základny). Od 23. ledna 2024 do 28. února 2024 byl však starosta v pracovní neschopnosti po dobu delší než 4 týdny. Po tu dobu ho v plném rozsahu funkce zastupoval uvolněný místostarosta. Jeho odměna je stanovena na 65 106 Kč/měsíc (dle výpočtu koeficient x výše základny). Jak se to projeví v odměně místostarosty za leden a únor?

Postup:

1. Odměna místostarosty za **leden 2024** bude vyplacena v dosavadní výši, tj. v částce **65 106 Kč**.

2. Po uplynutí 4 týdnů (4 x 7 dní), tj. ke dni 20. února 2024 vznikl místostarostovi nárok na zástupné, tj. na odměnu, která by náležela starostovi, a to zpětně od 23. ledna 2024.

3. Ve výplatě za únor 2024 místostarostovi už náleží zúčtovat zvýšenou odměnu za únor, která by náležela starostovi (73 978 Kč).

4. K tomu je třeba připočítat doplatek „zástupného“ za 9 dní v lednu 2024. Tím, že je třeba zjistit rozdíl odměny uvolněného starosty a odměny uvolněného místostarosty za 9 dní, tj. $(73\ 978/30 \times 9) - (65\ 106/30 \times 9) = 2\ 611,6$ Kč.

5. Výsledek zástupného za 9 dní se zaokrouhlí na celé koruny nahoru: 2 612 Kč.

6. Součet zvýšené odměny (starosty) a celkového zástupného za měsíc únor, tj. $73\ 978 + 2\ 612 = 76\ 590$ Kč.

Odměna místostarosty za leden 2024 bude vyplacena v dosavadní výši, tj. v částce 65 106 Kč. Za únor 2024 bude uvolněnému místostarostovi náležet celková odměna ve výši 76 590 Kč

7) Různé

Jaká pravidla platí ke zveřejňování veřejnoprávních smluv o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci?

Podle § 10d zákona č. 250/2000 Sb. je **poskytovatel povinen zveřejnit** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci (*dále jen „NFV“*) a její dodatek **na své úřední desce** způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy nebo jejího dodatku. Nezveřejňuje se veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo NFV do 50 000 Kč. Pokud by však uzavřením dodatku k veřejnoprávní smlouvě byla dotace nebo NFV zvýšena celkem nad 50 000 Kč, zveřejní poskytovatel veřejnoprávní smlouvu a její dodatek na své úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření dodatku.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv (*dále jen „zákon o registru smluv“*), **se povinně uveřejňuje smlouva** o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, **jejíž stranou je mimo jiné územní samosprávný celek (dále jen „ÚSC“)**, včetně městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy, dobrovolný svazek obcí, příspěvková organizace ÚSC, ústav založený ÚSC, obecně prospěšná společnost založená státem nebo ÚSC, nebo právnická osoba, v níž má ÚSC sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

Podle § 3 odst. 2 zákona o registru smluv **se povinnost uveřejnit smlouvu prostřednictvím registru smluv nevztahuje** mimo jiné na smlouvu,
- upravující poskytnutí méně než 50 000 Kč bez DPH,
- uzavřenou s fyzickou osobou nikoliv na její podnikatelskou činnost,
- jejíž alespoň jednou smluvní stranou je obec, která nevykonává rozšířenou působnost (obec I. a II. typu), příspěvková organizace touto obcí zřízená nebo právnická osoba, v níž má taková obec sama nebo s jinými takovými obcemi většinovou účast.

Smlouva, na kterou dopadá výjimka z uveřejnění v registru smluv, musí být zveřejněna podle § 10d zákona č. 250/2000 Sb. na elektronické úřední desce ÚSC; v opačném případě se poskytovatel dotace dopustí přestupku, za který může být ukládána pokuta.

Ustanovení **§ 8 odst. 5 zákona o registru smluv se vztahuje na smlouvy, které se povinně uveřejňují v registru smluv**, např. na smlouvu uzavřenou krajem s obcí s rozšířenou působností nebo s fyzickou osobou – podnikatelem, nebo s právnickou osobou. Je-li smlouva, která se povinně uveřejňuje v registru smluv, uveřejněna v registru, není již na základě uvedeného ustanovení poskytovatel povinen zveřejnit ji i na elektronické úřední desce.

Uvedené ustanovení však nedopadá na smlouvy, které se v registru povinně neuveřejňují (viz výše).

Povinnost uveřejnění v registru smluv je vázána na smlouvu, nikoliv na konkrétní smluvní stranu, proto je vhodné ve smlouvě sjednat, která smluvní strana uveřejnění v registru smluv zajistí. Důsledkem neuveřejnění smlouvy v registru smluv je zrušení smlouvy od počátku.

Kdy musí územní celek podat přezkoumávajícímu orgánu informaci o přijetí opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených v Zápise z dílčího přezkoumání hospodaření a ve Zprávě o výsledku přezkoumání a jakou má mít tato informace rozsah a formu?

Zdroj: Stanovisko odboru centrální harmonizační jednotky č. 2/2024 ze dne 19.02.2024

Povinnosti územních celků (*dále i „ÚC“*) vztahující se k přijetí a plnění opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků v rámci přezkoumávání hospodaření (*dále i „PH“*) územních celků jsou upraveny v ustanovení § 13 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Smyslem je dosažení co nejrychlejší nápravy zjištěného nedostatku, respektive zajištění toho, aby územní celek realizoval opatření, které sníží pravděpodobnost opakování obdobných nedostatků v budoucnu, a to již v reakci na Zápisy z dílčích přezkoumání, nejpozději však v reakci na Zprávu.

Povinnost přijmout opatření k nápravě vzniká jako následek porušení nebo nerealizace právní normy. Primárním cílem tohoto institutu je vynutit splnění porušené povinnosti nebo zajistit, aby porušení dále netrvalo, popřípadě, aby bylo sníženo riziko jeho opakování.

Územní celek má v reakci na seznámení se zjištěným nedostatkem uvedeným v zápisu z dílčího PH (dále i jen „Zápis“) neprodleně navrhnout, přijmout a realizovat nápravná či preventivní opatření, a o svém postupu podat informaci přezkoumávajícímu orgánu při konečném PH.

Písemnou informaci o přijetí opatření lze požadovat v případě, **že Zpráva o výsledku přezkoumání (dále i jen „Zpráva“) obsahuje zjištěné nedostatky, ke kterým nebyly tyto informace přezkoumávajícímu orgánu v dostatečném rozsahu poskytnuty do doby vydání Zprávy (v průběhu PH, při konečném PH, před vydáním Zprávy).**

Rozhodnutí o rozsahu a formě konkrétních opatření k nápravě přijímaných v reakci na seznámení se Zápis z dílčích přezkoumání, resp. přímo se Zprávou, je v odpovědnosti příslušného územního celku. Přesto lze doporučit ke každému zjištěnému nedostatku uvést způsob jeho nápravy, termín, ke kterému bude nedostatek odstraněn (nebo informaci o tom, že nedostatek již byl odstraněn) a osoby odpovědné za odstranění nedostatku. V případě, že k datu zaslání informace o přijetí opatření nejsou veškeré nedostatky již odstraněny, je třeba do písemné informace uvést i lhůtu, ve které územní celek podá krajskému úřadu písemnou zprávu o splnění přijatých opatření, a následně ve stanovené lhůtě tuto zprávu zaslat.

Jako metodická podpora jsou Vám na adrese <https://www.kraj-jihocesky.cz/krajsky-urad/odbor-ekonomicky#informace-k-prezkoumavani-hospodareni-obci> k dispozici VZORY tiskopisů Přijetí opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků a Zpráva o plnění přijatých opatření, které můžete použít k podání informace o přijetí a plnění nápravných opatření přezkoumávajícímu orgánu.

Pokud územní celek poskytne informace o přijetí opatření ke zjištěným nedostatkům včetně termínů, ve kterých proběhlo, nebo proběhne, jejich plnění, ještě v průběhu probíhajícího přezkoumávání hospodaření, a podá o tom informaci při konečném PH, pak lze účel a smysl ustanovení § 13 zákona o přezkoumávání hospodaření územních celků považovat za dosažený. Tuto skutečnost zohlední kontrolor ve Zprávě. Poučení o právech a povinnostech územního celku, které přezkoumávající orgán uvádí ve Zprávě, pak reflektuje konkrétní situaci, včetně toho, zda a v jakém rozsahu byla přijata, resp. splněna opatření k nápravě zjištěných nedostatků již v průběhu přezkoumání, resp. před vydáním samotné Zprávy. **Pokud kontrolující dojde k závěru, že s ohledem na informace poskytnuté územním celkem, lze mít jeho povinnosti vztahující se k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků podle ustanovení § 13 zákona o přezkoumávání hospodaření územních celků za splněné, uvede toto výslovně ve Zprávě.** Pokud však kontrolující obdržené informace o přijatých opatřeních (které získal v průběhu přezkoumání, resp. před vydáním Zprávy) nepovažuje za dostatečné, uvede ve Zprávě poučení o povinnosti vyplývající z ustanovení § 13 odst. 1 písm. b), resp. odst. 2 zákona o přezkoumávání hospodaření územních celků a v něm konkretizuje, ke kterému nedostatku jsou informace o nápravě požadovány, aby bylo zřejmé, zda je nutné dodat písemnou informaci pouze k vybraným, nebo ke všem nedostatkům uvedeným ve Zprávě.

Jelikož jsou ve Zprávě uvedeny veškeré nedostatky, které byly zjištěny v průběhu přezkoumání hospodaření, je informace o případných opatřeních k nápravě přijatých opatření již v průběhu samotného přezkoumání důležitou informací vypovídající o přístupu a aktivitě územního celku.

V kontextu výše uvedeného je vhodné doplnit, že v případě, že územní celek poskytuje přezkoumávajícímu orgánu informace o opatřeních k nápravě zjištěných nedostatků v průběhu přezkoumání hospodaření nebo při konečném PH, není pro tyto informace zákonem předepsaná písemná forma. Pokud územní celek poskytne přezkoumávajícímu orgánu informace o nápravných opatřeních jinou, než písemnou formou (například v rámci osobního jednání, při konečném PH), pak kontrolor zajistí o způsobu splnění povinnosti průkazný záznam (například formou poznámky do Zprávy, nebo úředním záznamem do spisu). Přestože zákon písemnou formu nepředepisuje, pro kompletnost a průkaznost auditní stopy může kontrolor požadovat o konkrétním způsobu a termínu splnění dané povinnosti písemný podklad přímo od územního celku.

Nezbytným logickým předpokladem pro splnění povinnosti přijmout opatření k nápravě nedostatků je, že jejich charakter umožňuje realizovat nápravu ve smyslu dodatečného splnění povinnosti, nebo zamezení pokračování porušování právní povinnosti, popřípadě je objektivně účelné a důvodné zajistit dodatečné preventivní úkony proti opakování obdobných nedostatků v budoucnosti.

Příkladem může být opakované proškolení zaměstnanců územního celku na povinnosti vztahující se k zadávání veřejných zakázek jako reakce na individuální selhání jednotlivce vedoucí k nedodržení konkrétní lhůty stanovené zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se totiž charakterově jedná o izolované pochybení jednotlivce, které zpětně již nelze odstranit, ani napravit. Funkci přiměřené prevence, tj. snížení pravděpodobnosti opakování výskytu obdobného nedostatku v budoucnu, může v daném případě plnit již samotné uvedení nedostatku do Zprávy a jeho projednání příslušnými orgány územního celku. Pokud je v důsledku oznamovací povinnosti přezkoumávajícího orgánu nedostatek předán příslušnému správnímu orgánu (Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže) jako podnět k zahájení řízení o uložení sankce, může být realizace případných opatření ve vztahu k nastavení systému či vyvození osobní odpovědnosti vázána až na pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu v dané věci. Pokud v daném případě územní celek poskytne přezkoumávajícímu orgánu informaci, že s ohledem na charakter zjištění nebude k předmětnému nedostatku přijímat dodatečná nápravná opatření, popřípadě, že opatření bude spočívat v individuálním napomenutí dotčeného zaměstnance, bude možné, vzhledem k charakteru nedostatku, považovat povinnost územního celku za splněnou.

Smyslem ustanovení § 13 odst. 1 a 2 zákona o přezkoumávání hospodaření územních celků je dosáhnout nápravy zjištěného nedostatku, či zamezit pokračování porušování právní povinnosti tam, kde je to objektivně potřeba. Je to přezkoumávající orgán, který formou a obsahem kontrolního zjištění, resp. konkrétním popisem zjištěného nedostatku, popisuje příčiny, důsledky, popřípadě jiné klíčové souvislosti daného nedostatku (včetně rizik, která lze z nedostatku dovodit). Je to pak právě popis daného nedostatku a souvisejících rizik, který by měl předurčit, čemu má být věnována pozornost územního celku. Tímto lze eliminovat potenciální nejasnosti, které by mohly vznikat mezi zástupci územního celku a přezkoumávajícího orgánu při navazující výměně informací ohledně přijímaných nápravných opatření. Při hodnocení splnění povinností vyplývajících z ustanovení § 13 odst. 1 a 2 zákona o přezkoumávání hospodaření územních celků se přezkoumávající orgány soustředí na dostupnost informací o přiměřené reakci územních celků na nedostatky, které nápravu či prevenci objektivně vyžadují. O které nedostatky jde, je zcela zřejmé z jejich popisu uvedeném v Zápisech z dílčích přezkoumání, potažmo Zprávy.

Obecní úřad obce X nezveřejňuje na internetových stránkách obce ani na fyzické úřední desce informace ohledně zápisu ze zasedání zastupitelstva obce. Občané neví, co se na zastupitelstvu projednávalo, odsouhlasilo. Například nakládání s majetkem obce. Prosím je možné to řešit? Několikrát jsem na obec psala, ale bez žádné reakce. Toto se děje od nastoupení nového starosty.

Zákon o obcích povinnost zveřejňovat na úřední desce zápisy ze zasedání zastupitelstva obce nebo usnesení přijatá zastupitelstvem neukládá. Informovanost veřejnosti o činnosti orgánů obce a jimi přijatých usneseních zákon zajišťuje jiným způsobem. V první řadě má každý možnost zúčastnit se jednání zastupitelstva obce. Zasedání zastupitelstva je veřejné a informace o konání zasedání musí být obecním úřadem zveřejněna nejméně 7 dnů před jeho konáním na úřední desce obce, kromě toho může informaci uveřejnit způsobem v místě obvyklým.

Právě na zasedání zastupitelstva jsou občané informováni o činnosti orgánů obce. Informaci o činnosti orgánů obce na zasedání zastupitelstva podává zpravidla starosta.

Usnesení jako výsledek rozhodování kolektivních orgánů obce (u vás zastupitelstvo) jsou součástí zápisu z jednání těchto orgánů. Zákon o obcích stanoví, jaké náležitosti má zápis mít (počet přítomných členů, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování, přijatá usnesení), kde se ukládá (na obecním úřadu) a také, dokdy má být pořízen (zápis ze zasedání zastupitelstva do 10 dnů).

Občané obce starší 18 let (a další v zákoně uvedené osoby) jsou oprávněni do přijatých usnesení zastupitelstva a rady a také do zápisů z jednání zastupitelstva obce nahlížet. Usnesení a zápisy proto musí být přístupné na obecním úřadu. Nutno doplnit, že obdobné oprávnění mají občané obce rovněž ve vztahu k usnesením výborů zastupitelstva obce.

Jiné osoby než občané obce, pak mohou informace o přijatých usneseních získat například prostřednictvím žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Je třeba zmínit, že přestože zákon o obcích nevyžaduje zveřejňování zápisu ze zasedání nebo zveřejňování usnesení zastupitelstva, je v současné době zveřejňování usnesení na úřední desce obce, případně jiným vhodným způsobem (na webových stránkách obce, v místním tisku apod.) zcela běžnou záležitostí a s ohledem na princip otevřenosti veřejné správy lze takovýto postup jedině doporučit.